
**Helyi
Esélyegyenlőségi
Program**

Komló Város Önkormányzata

2016. évi felülvizsgálata

2013-2018

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	6
Célok	7
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE).....	9
1. Jogszabályi háttér bemutatása	9
2. Stratégiai környezet bemutatása.....	11
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	33
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége.....	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	53
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for- profit szereplők társadalmi felelősségvállalása.....	56
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	58
1. A HEP IT részletei.....	59
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	59
A beavatkozások megvalósítói.....	61
Jövőképünk.....	62
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT).....	63
3. Megvalósítás.....	72
A megvalósítás előkészítése	72
A megvalósítás folyamata.....	72
Monitoring és visszacsatolás	73
Nyilvánosság	74
Érvényesülés, módosítás.....	75
4. Elfogadás módja és dátuma.....	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet és a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet rendelkezéseivel, Komló Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban (továbbiakban: HEP) rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete 72/2006. (VI. 27.) számú határozatával hagyta jóvá Komló Város Esélyegyenlőségi Programját. Jelen helyzetelemzés egy új a hatályos jogszabályoknak megfelelő Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete a 129/2013. (VII. 29.) számú határozatával elfogadta Komló Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját.²

A település bemutatása

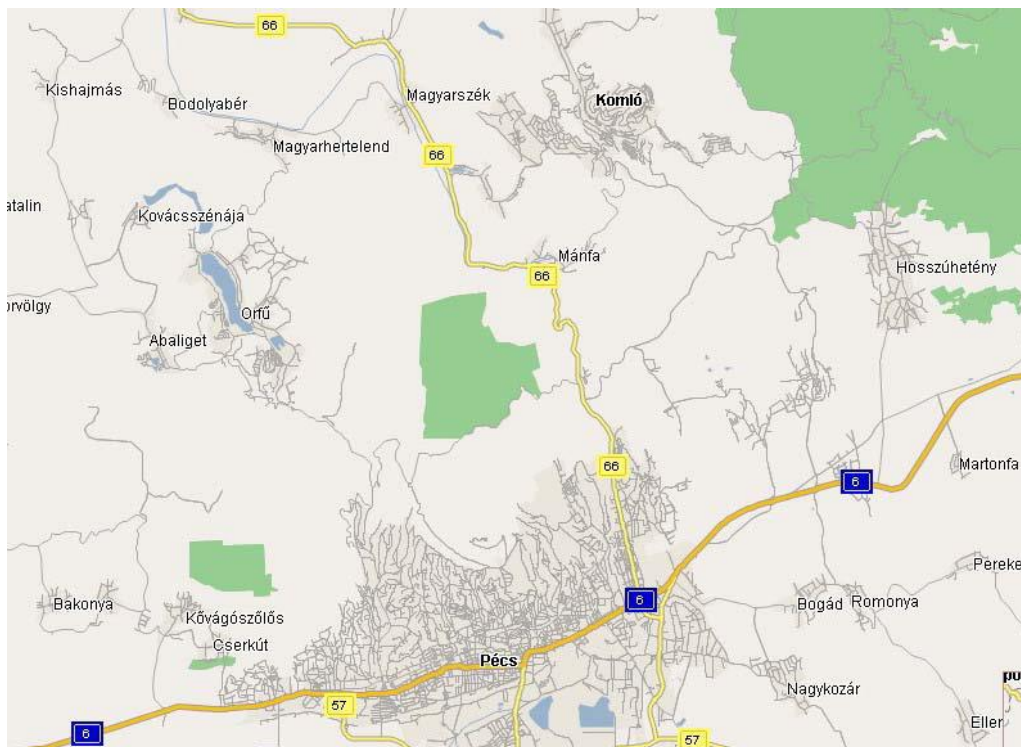
Komló mérete, földrajzi elhelyezkedése

Komló városa a Mecsek hegység északi lábánál húzódó dombok és völgyek között, 4.655 hektár nagyságú területen fekszik. Az összterületből a belterület mintegy 900 hektárt tesz ki. A város közigazgatási határán található település szomszédjai Pécs, Hosszúhetény, Magyaregregy, Kisvaszar, Mecsekpölöske, Magyarország és Mánfa.

A város területének jelentős részét, több mint felét erdők alkotják, ahol dombok lábainál szántók, rét- és legelőterületek foglalnak el kisebb területeket. A völgyekben nyugodt vizű patakok folynak (Baranya csatorna, Kaszánya patak, Sikondai árok), és csendes tavak (Sikonda, Gadány, magyaregregyi völgy) húzódnak meg. Komló kapcsolatrendszerében meghatározó a csupán 20 kilométerre fekvő megyeszékhely és régióközpont Pécs.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.

² A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

Komló története

Komló ősi történeti gyökerei a római korra nyúlnak vissza. A rómaiak megtelepülésének nyomait ásások sora igazolja Mecsekjánosiban, Mecsekfalun, s őrtornyok maradványait találták Zobápusztától Máré-varáig. Amikor 1953-54-ben a mecsekjánosi Közüzemi völgyben iparvasút építésébe kezdtek, egy római kori, nagy méretű luxusvilla maradványaira bukkantak. Az előkerült vastárgyak között ekehúzó láncot, s a gyapjú feldolgozásánál használatos vasgerebent is találtak, ebből arra lehet következtetni, hogy szántóföldi termelés és legeltetési állattartás is volt, amely feltételezi a kiterjedt erdőirtások lehetőségét. Komló történetét a ránk maradt dokumentumokból - elég hitelesen - a 13. századig tudjuk követni.

Az első oklevél, amelyben a település "villa Complov" néven szerepel, 1256-ból származik. Egyértelműen még meg nem erősített források szerint a honalapító I. István király is járt Komlón, amikor 1015-ben Nagyboldogasszony napján (augusztus 15.) részt vett a pécsváradi apátság felavatási ünnepén. A falu ekkor a pécsváradi bencés apátság birtoka volt, de a későbbiekben többször váltotta földesurát, igaz ettől függetlenül 1526-ig megmaradt egyházi birtoknak. A település 1543-ban került török kézre és a pécsi szandzsákon belül a pécsváradi nahiehoz tartozott. Állítólag a pécsváradi pasának villája volt Komlón. Egy 1554-ből származó török összeírás (defter) szerint a faluban 10 magyar család élt. A törökkor végére a faluban 7 ház állott, a felszabadító háborút követően ezek közül 2 maradt épen. Komló lakóinak száma 1697-ben mindössze 9 fő volt. A németek betelepítéséről az első adat 1793-ból származik. Utódaik, akárcsak a török kiverése után megmaradt magyarok leszármazottai, nagyrészt ma is Komlón élnek.

A település népességének további alakulására, összetételére meghatározó jelentőségű volt a bányászat fejlődése. Az iparszerű széntermelés növekedésével egyre jelentősebb mennyiségű munkaerőre volt szükség. A bevándorlás két nagy szakasza közül a várossá nyilvánítást követő időszak volt a jelentősebb. A népesség nemcsak számszerűleg, de összetételében is jelentősen átalakult. Az '50-es években először főleg férfiak jöttek a városba, akik az építkezéseken, a bányában, vagy egyéb területen találtak munkát. Nemcsak az ország szinte minden részéből, de a határokon túlról is érkeztek betelepülők. Egy a '60-as években készült statisztika szerint a magyarok mellett jelentős számban élnek Komlón németek, cigányok, románok, horvátok, illetve kisebb számban jelen vannak a szlovák, a szerb nemzetiségek képviselői is.

Gyakorlatilag Komló és vidékének modernkori története a millennium korával indult, egy évszázad alatt Észak-Baranya meghatározó gazdasági, közigazgatási, kulturális és egészségügyi központjává vált. Több mint 100 év után, 2000-ben befejeződött a mélyműveléses szénbányászat Komlón. Miután felszínre került az utolsó csille szén, egy, a korábbtól merőben eltérő helyzet jött létre. A város gazdasági életében új korszak kezdődött, ami nem érte váratlanul a helybelieket, akiknek volt idejük felkészülni a változásokra. Ez utóbbinak köszönhetően az ipari szerkezet átalakítása már 1990-ben megkezdődött és napjainkban is folyamatosan tart.

Demográfiai jellemzők

Komló város demográfia helyzetére alapvetően jellemző a lakosság számának folyamatos csökkenése, mely adódik egyrészt a lakosság természetes fogyásából (2011-ben 188 élve születésre 344 haláleset, 2013-ban 211 élve születésre 346 haláleset jutott)³, illetve az elvándorlásból, mely az elmúlt években lassuló, de folyamatosan negatív tendenciát mutat.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén (TKKI 1.)⁴

	Fő	Változás
2007	26210	
2008	25881	99%
2009	25519	99%
2010	25299	99%
2011	25020	99%
2012	24066	99%
2013	23889	99%

Forrás: TeIR, KSH-TSTART

2. számú táblázat – Állandó népesség 2011. évben (TKKI 2.)

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	13575	12444	26019	52%	48%
0-14 éves	1527	1625	3152	48%	52%
15-17 éves	362	397	759	48%	52%
18-59 éves	6739	7966	14705	46%	54%
60-64 éves	952	739	1691	56%	44%
65 év feletti	2875	1717	4592	63%	37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

3. számú táblázat - Belföldi vándorlások (TKKI 4.)⁵

	állandó jellegű odavándorlás	elvándorlás	egyenleg
2008	489	623	-134
2009	403	500	-97
2010	427	481	-54
2011	471	528	-57
2012	380	482	-102
2013	475	414	61

³ A 2015. évi felülvizsgálatkor tett kiegészítés.

⁴ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

⁵ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

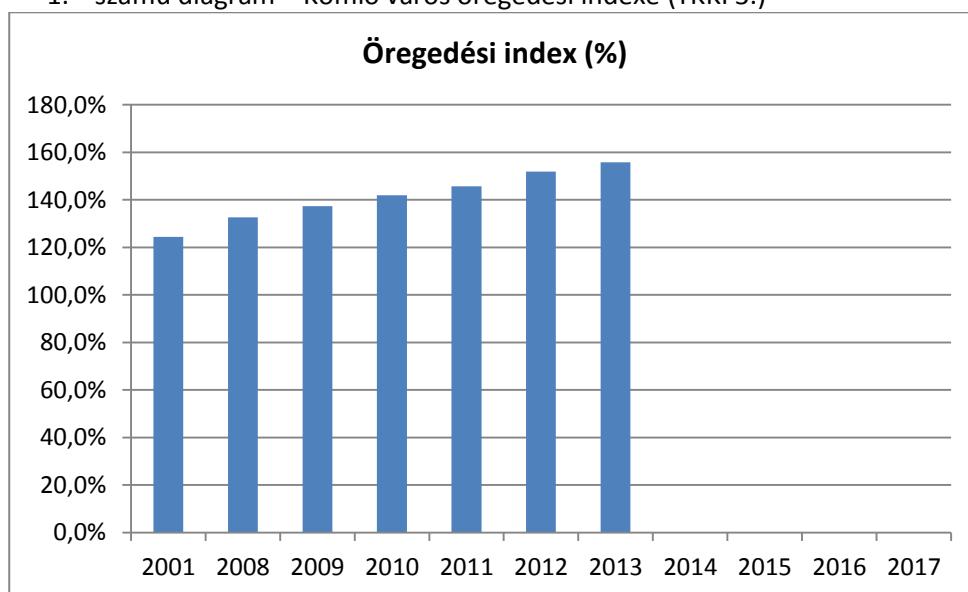
4. számú táblázat – Természetes szaporodás (TKKI 5.)⁶

	élve születések száma	halálozások száma	természetes szaporodás (fő)
2008	219	306	-87
2009	190	354	-164
2010	185	336	-151
2011	188	344	-156
2012	165	358	-193
2013	211	346	-135

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Komló város népességszerkezetére az előregedés a jellemző és sajnos folyamatosan növekvő tendenciát mutat, míg 2001-ben 100 fő 14 év alatti fiatalra 124,5 65 év feletti lakos jutott addig 2011-ben 100 fő 14 alatti fiatalra már 147,5 65 év feletti lakos jutott. 2013-ra ez a szám 155,76-ra emelkedett.⁷ A város népességének előregedése következtében egyre inkább megnövekszik a szociális szolgáltatások iránti igény.

1. számú diagram – Komló város öregedési indexe (TKKI 3.)

Forrás: TeIR

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Komló Város Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat a város működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati

⁶ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

⁷ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés a 2013. évi adattal.

tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai során és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a város lakosságának ilyen irányú szemléletváltását is. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Komló Város Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja: az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét, a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét, a diszkriminációmentességet, szegregációmentességet, a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel), illetve a Pécsi Szakképzési Centrummal.⁸

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció- és szegregációmentesség. Az esélyegyenlőségi programnak a kerületben élő hátrányos helyzetű csoportokra kell irányulnia, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a helyi társadalmat célzó fejlesztések és beruházások ellenére korlátozott marad a különböző területeken jelentkező hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedések nélkül.

Komló Város Önkormányzat alapvető célja, hogy olyan település legyen, ahol érvényesül az az elsődleges alapelv, mely szerint minden embert egyenlőnek kell tekinteni. Közvetlen vagy közvetett diszkrimináció vagy hátrányos megkülönböztetés senkit ne érjen sem faj, szín, nem, nyelv, vallás, politikai vagy más vélemény, nemzeti vagy társadalmi származás, vagyoni, születési vagy egyéb helyzet szerint.

Olyan intézkedések, eljárások megfogalmazása amelyek szolgálják egy összetartó, szolidáris társadalom erősítését a hátrányos megkülönböztetés megszüntetésével, az esélyegyenlőség, egyenlő bánásmód biztosításával a hátrányos helyzetű csoportok számára, biztosítják a hátrányok hatásainak mérséklését, akár megelőzését a pénzületi, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutással, az önkormányzat intézményeiben a különböző közszolgáltatásokhoz való egyenlő hozzáféréssel, a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával, kiszűrik az esetleges szegregációs és szelekciós mechanizmusok lehetőségét, támogatják a társadalmi integrációt a meglévő és eredményes szolgáltatások megtartásával, vagy a felmerülő igények, szükségletek kielégítését segítő új támogató szolgáltatások bevezetésével.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

⁸ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat. További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését a HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és
- a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének részletes szabályairól szóló 2/2012 (VI.5.) EMMI rendelet

alján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a

- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nktv.)

előírásaira.

Továbbá figyelembe vesszük a következő stratégiák, programok esélyegyenlőségi célkitűzéseit is:

Az EU 2020 stratégia⁹

Az Európa 2020 az Európai Unió 10 évre szóló növekedési stratégiája, a 2000-ben megkezdett Lisszaboni Stratégia folytatása, annak tapasztalatait beépítő új, közösségi gazdaságpolitikai célrendszer és ahhoz tartozó intézkedésterv. Célja nem csupán a válság leküzdése, a stratégia az uniós növekedési modell hiányosságait hivatott megszüntetni, és az intelligensebb, fenntarthatóbb és befogadóbb növekedés feltételeit kívánja megteremteni. Az esélyegyenlőség szempontjából releváns célkitűzések, melyeket 2020-ra az EU egészének teljesítenie kell két területen is megjelenik. Az oktatásban a lemorzsolódási arányt 10% alá kell csökkenteni. A szegénység/társadalmi kirekesztés ellen ható intézkedések sora pedig azt célozza, hogy legalább 20 millióval csökkenjen azok száma, akik nyomorban és társadalmi kirekesztettségben élnek, illetve akik esetében a szegénység és a kirekesztődés reális veszélyt jelent.

Nemzeti Reform Program¹⁰

⁹ A Bizottság közleménye a Európai Parlamentnek, az Európai Tanácsnak, az Európai Központi Banknak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak – Intézkedések a stabilitás, a növekedés és a munkahelyteremtés érdekében, Brüsszel, 2012. május 30.

¹⁰ A következő lépés – A Széll Kálmán terv 2.0, Magyarország Kormánya, 2012. április [www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20\(SzKT%2020\).pdf](http://www.kormany.hu/download/3/e8/80000/1-A_k%C3%B6vetkez%C5%91_l%C3%A9p%C3%A9s%20(SzKT%2020).pdf)

Az Európa 2020 stratégia megvalósításának legfontosabb eszközét tagállami szinten a nemzeti reformprogramok jelentik, melyeket a tagállamoknak minden év áprilisában, a stabilitási/konvergencia programokkal együtt kell elkészíteniük. A nemzeti reformprogramok rögzítik az uniós kiemelt célok alapján megfogalmazott nemzeti célokat, továbbá ismertetik, hogyan kívánják a kormányok a célokat teljesíteni, illetve a növekedést hátráltató akadályokat leküzdeni. A dokumentumok azt is meghatározzák, hogy kik, mikor, milyen intézkedéseket hoznak majd, s hogy ennek milyen költségvetési vonzatai lesznek.¹¹ A Nemzeti Reform Program az esélyegyenlőségi célcsoportok helyzete javításának szempontjából közvetlen jelentőséggel bíró célkitűzéseket és intézkedéseket tett.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia¹²

A Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (NTFS) az Európai Bizottság által 2011-ben jóváhagyott „A nemzeti roma integrációs stratégiák uniós keretrendszere 2020-ig” című dokumentumban foglaltakhoz illeszkedik. Az NTFS a szegénység elleni fellépés érdekében megfogalmazott felzárkózáspolitikát helyezi középpontba, emellett hangsúlyos célja a roma közösségek kirekesztése ellen ható folyamatok megelőzése, felszámolása. A stratégia célja, hogy a szegénység szempontjából meghatározó problématerületek – gyermekszegénység, romák helyzete, hátrányos helyzetű térségek – hosszú távú elképzeléseinek integrálását, kiegészítését, egységes célrendszerben történő kezelését kívánja előmozdítani, figyelemmel, a többi, a társadalmi felzárkózás szempontjából releváns stratégiára, így a gazdaságfejlesztéssel és foglalkoztatáspolitikára, a vidékfejlesztésre, az egészségügyi, szociálpolitikai, közigazgatási elképzelésekre.

„Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégia¹³

A Legyen Jobb a Gyerekeknek Nemzeti Stratégia szükségességét elsősorban az indokolta, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. A törvény minden gyerekre kiterjed, de értelemszerűen azoknak a gyerekeknek kell prioritást kapniuk, akiknek érdekei a legjobban sérülnek, akiknél a nélkülözések a legjobban korlátozzák fejlődésüket. A Nemzeti Stratégia másik fontos indoka a szegénységi ciklus megszakításának szükségessége, a gyermekek és a társadalom közös távlati érdeke.

Roma Integráció Évtizede Program¹⁴

Az Országgyűlés 2007. június 25-én fogadta el a Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozatot, amely a Kormány feladatául tűzi, hogy a Stratégiai Terv végrehajtására készítsen rövid távú, kétéves időszakokra szóló intézkedési terveket. A Stratégiai Terv négy prioritási területen (oktatás, foglalkoztatás, lakhatás és egészségügy), az egyenlő bánásmód érvényesítésével kapcsolatban, továbbá a kultúra, a média és a sport területén határoz meg átfogó célokat, a célokhoz kapcsolódó konkrét feladatokat, az ezekhez rendelt mutatókat, továbbá a feladatok eléréséhez szükséges intézkedéseket. A nemek közötti esélyegyenlőség megteremtését a négy prioritási területen megfogalmazottakhoz kapcsolódó feladatokon és intézkedéseken keresztül kívánja megvalósítani.

Nemzeti Ifjúsági Stratégia

Az Országgyűlés 2009-ben fogadta a Nemzeti Ifjúsági Stratégiáról készült dokumentumot (88/2009. (X. 29.) OGY határozat). A Stratégia az ifjúsági korosztályokkal kapcsolatos állami felelősség összefoglalása a 2009-2024. időszakra vonatkozóan. Részletezi az ifjúságpolitika hosszú távú társadalmi céljait, megvalósításukhoz az egyes területeken a horizontális és specifikus

¹¹ Európai Bizottság, Európa 2020 http://ec.europa.eu/europe2020/documents/related-document-type/index_hu.htm

¹² Nemzeti Társadalmi és Felzárkózási Stratégia – mélyszegénység, gyermekszegénység, romák (2011-2020.) Budapest, 2011. november <http://romagov.kormany.hu/nemzeti-tarsadalmi-felzarkozasi-strategia>

¹³ 47/2007. (V. 31.) OGY határozat a „Legyen jobb a gyerekeknek!” Nemzeti Stratégiáról, 2007-2032.; www.biztoskedet.hu

¹⁴ A Roma Integráció Évtizede Program Stratégiai Tervéről szóló 68/2007. (VI. 28.) OGY határozat; Szociális és Munkaügyi Minisztérium, 2008.

célokat, valamint ezekhez kapcsolódó részcélokat határoz meg. A Stratégia megvalósítása két éves cselekvési tervek mentén történik, a 2012-2013. évi cselekvési tervről az 1590/2012. (XII. 27.) Korm. határozat rendelkezik.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete 72/2006. (VI. 27.) számú határozatával hagyta jóvá Komló Város Esélyegyenlőségi Programját, a 129/2013. (VII. 29.) számú határozatával elfogadta Komló Város Önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programját.¹⁵

2011-ben a Képviselő-testület elfogadta a 16/2011. (IV.24.) a szociális ellátási formákról, támogatásokról és szolgáltatásokról szóló önkormányzati rendeletét.¹⁶ 2015-ben a 1/2015. (II.20.) települési támogatásokról, valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokról szóló önkormányzati rendeletét.¹⁷ A törvényi előírásokon túl, a rendeletek célja, hogy városunkban olyan támogatási rendszer működjön, amely az állampolgárok számára a prevenció, a hátrányos helyzetből adódó hatások enyhítésére szolgálnak. A szociális ellátások, szolgáltatások középpontjában a család áll.

A szegénység elmélyülése miatt az ellátó rendszernek egyre több követelménynek kell megfelelnie a különböző élethelyzetekből, a lakhatásból, a betegségből, a fogyatékosságból eredő szükségletek, eltartottak gyermekek gondozásához kapcsolódó költségek emelkedése miatt, ezért a helyi szabályokat és ezek hatásait folyamatosan vizsgáljuk. A rendeletet az eredményesség és hatékonyság érdekében, a felmerülő igények alapján évente legalább egy alkalommal felülvizsgáljuk.

A Képviselő-testület a helyi szabályozási tevékenysége során az esélyegyenlőségi szempontokat is figyelembe veszi.

Komló Város Önkormányzat további helyi rendeletei, melyek az esélyegyenlőségi program célcsoportjait érintik:

- 28/2011. (X.1.) önkormányzati rendelete A „BURSA HUNGARICA” FELSOŐOKTATÁSI ÖNKORMÁNYZATI ÖSZTÖNDÍJ PÁLYÁZAT ELBÍRÁLÁSÁNAK SZABÁLYAIRÓL
- 18/2011. (VI.24.) önkormányzati rendelete A LAKÁSCÉLÚ TÁMOGATÁSOKRÓL
- 10/2013. (IV. 25.) önkormányzati rendelete AZ ADÓSSÁGKEZELÉSI SZOLGÁLTATÁSRÓL¹⁸
- 4/2013. (II. 22.) sz. önkormányzati rendelete A GYERMEKVÉDELEM HELYI SZABÁLYAIRÓL¹⁹
- 2/2015. (II. 20.) önkormányzati rendelete A TELEPÜLÉSI ADÓSSÁGKEZELÉSI SZOLGÁLTATÁSRÓL²⁰

2. Stratégiai környezet bemutatása

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Az Integrált Városfejlesztési Stratégia célja, hogy megfogalmazza a város hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítja középtávú fejlesztési céljait.

¹⁵ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

¹⁶ A rendelet hatályon kívül helyezve. Hatályát veszttette 2015. 02. 28. napján.

¹⁷ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés. A rendelet hatályos 2015. 03. 01. napjától.

¹⁸ A rendelet hatályon kívül helyezve. Hatályát veszttette 2015. 02. 28. napján.

¹⁹ A rendelet hatályon kívül helyezve. Hatályát veszttette 2015. 02. 28. napján.

²⁰ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés. A rendelet hatályos 2015. 03. 01. napjától.

A város átfogó célja a minőségi élet fenntartható feltételeinek megteremtése az épített és a természeti környezettel harmóniában, a munkalehetőségeket nyújtó fejlődő helyi gazdasági szektor, megfelelő infrastrukturális ellátottság, színvonalas szolgáltatások és városi közszolgáltatások, valamint a társadalmi egység révén. A város és a helyi társadalom átalakulásával párhuzamosan közvetett cél Komló kistérségi oktatási, kulturális, művészeti, gazdasági és sportcentrummá válása.

Az egyes programok, koncepciók a Bűnmegelőzési Koncepció, Gyermek és Ifjúsági Koncepció és a hozzá kapcsolódó Ifjúsági Cselekvési Terv, a Kulturális Stratégia, a Közoktatási Intézkedési Terv, a Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció, a Sportkoncepció, Gazdasági Program a középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket

Komló Város Önkormányzat esélyegyenlőséget elősegítő projektjei:

TÁMOP-5.3.6-11/1 „Komplex telep program” Esély a kibontakozásra”, melynek célja a szegregált lakókörnyezetben, mélyszegénységben élő hátrányos helyzetű emberek társadalmi felzárkózásának és integrációjának segítése. A projekt elsődleges célcsoportja 105 főből áll, melyből 60 fő felnőtt és 45 fő gyermek. A felnőtt aktív korosztály számára cél a munkaerő-piaci esélyek javítása, melyhez az egyéni fejlesztési terveken keresztül képzések lebonyolításával tud a projekt hozzájárulni. A kisgyermekes esetében legfontosabb feladat a szocializációs folyamatok elindítása, közösségi életbe való beilleszkedésük elősegítése, az iskoláskorú gyermekek számára a társadalmi beilleszkedés elősegítése.

DDOP-4.1./B Lakhatási integrációt modellező szociális célú telep-rehabilitációs kísérleti projektek megvalósítása a Sportvölgy – Szállásfalu akcióterületen.

TIOP-3.2.3/A – Lakhatási beruházások támogatása a TÁMOP projekt területén.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Komlói kistérség oktatási, kulturális, művészeti, gazdasági és sportcentruma Komló város. Komló, Egyházaskozár, Bodolyabér, Liget, Magyarszék, Mecsekpölöske, Magyarhertelend, Mánfa, Hosszúhetény, Hegyhátmaróc, Kárász, Köblény, Magyaregregy, Szászvár, Vékény, Máza, Tófü, Szalatnak, Szárász települések 2004. június 18-án aláírták a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás megállapodást. A Társulás 2007-ben megalapította a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szociális Szolgáltató Központ intézményét, illetve a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot, majd 2010-ben létrehozta a Szilvási Bölcsődét. 2014-ben két további település csatlakozott a társuláshoz: Bikal és Oroszló.²¹

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a TEIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati beszámolók megállapításait, szakemberek tapasztalatait.

Komló Város Önkormányzatának a helyzetelemzéshez szükséges adatok nem álltak teljes körűen rendelkezésére, így a helyzetelemzés csak részben tudja teljesíteni azon elvárást, miszerint számszerű, objektív adatsorokból vonjon le következtetéseket. Az önkormányzatnak ezen hiányzó adatok gyűjtésére, a kapcsolódó kutatások elvégzésére nem volt lehetősége.

²¹ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

A helyzetelemzés készítésekor nem álltak még rendelkezésre a 2011. évi népszámlálás adatai így csak a 2001. évi népszámlálás adataira támaszkodhattunk a HEP elkészítésekor. A 2001. évi népszámlálás során városunkban 532 fő vallotta magát romának.

A HEP felülvizsgálatakor a 2011. évi népszámlálás adatit vettük figyelembe. Ez alapján 1144 fő vallotta magát romának Komlón.²²

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A szegénység számos társadalmi tényező által meghatározott, összetett jelenség, okai között szerepelnek társadalmi és kulturális hátrányok, szocializációs hiányosságok, alacsony vagy elavult iskolai végzettség, munkanélküliség, egészségi állapot, a családok gyermekszáma, a gyermekszegénység, de a jövedelmi viszonyok mutatják meg leginkább.

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. Az inaktív emberek között nagy arányban fordulnak elő az alacsony iskolai végzettségűek, a megváltozott munkaképességűek és a romák. Komlón tapasztalataink szerint a munkaerő-piacra jutás akadályai: az alacsony iskolázottság, a tartós munkanélküli létből fakadó motivációs problémák, a társadalmi előítélet jelenléte.

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

Dél-Dunántúl Magyarország gazdaságilag kevésbé fejlett, országos viszonylatban magasabb munkanélküliséggel és alacsonyabb foglalkoztatási és aktivitási aránnyal rendelkező régiója. A régió gazdasági élete a szolgáltatásokra és az ipari tevékenységre épül. A lakosság megközelítőleg 60%-a a szolgáltatói szférában dolgozott. A régió munkanélküliségi rátája 2010-ben 12,1%-os 2012-ben 14,2%-os volt. A munkanélküliség leginkább a 15-24 éves, pályakezdő korosztályt sújtja.

²² A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Komló város a rendszerváltást követően komoly gazdasági szerkezet átalakításon esett át. A szénbányák fokozatos bezárása, majd 2000-ben történő végleges megszűnése a foglalkoztatottak számának drasztikus csökkenését, illetve az inaktív, a munkaerőpiacról tartósan kiszorultak, a nyugdíjszerű ellátásban részesülők számának növekedése komoly kihívást jelentett a város számára.

A bánya bezárásával jelentős mértékű szakképzetlen munkaerő szabadult fel, mely jelentős mértékben érintette a roma lakosságot. Az ipari szerkezetátalakítás folyamatában nem sikerült olyan vállalkozás(ok) letelepítése, amelyek ezen szakképzetlen munkaerő felvételére képesek lettek volna.

Az elmúlt években a nyilvántartott munkanélküliek száma 1900 és 2300 fő körül mozogott.

2013-ra a nyilvántartott álláskeresők száma majdnem a felére csökkent az előző évekhez képest. Ebben közrejátszik a közmunkaprogramba bevontak számának növekedése.²³

5. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma (TKKI 3.2.1)²⁴

év	15-64 év közötti lakónépesség (fő)			nyilvántartott álláskeresők száma (fő)					
	nő	férfi	összesen	nő		férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	9496	9382	18878	922	9,7%	1006	10,7%	1928	10,2%
2009	9368	9214	18582	1084	11,6%	1247	13,5%	2331	12,5%
2010	9283	9196	18479	1136	12,2%	1192	13,0%	2328	12,6%
2011	9172	9102	18274	1210	13,2%	1031	11,3%	2241	12,3%
2012	8796	8784	17580	1181	13,4%	1174	13,4%	2355	13,4%
2013	8690	8689	17379	628	7,2%	609	7,0%	1237	7,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliségi adatokból egyértelműen látszik a 2008-ban kezdődő és azóta is tartó magyarországi gazdasági válság hatása. A válság tetőpontját 2010-ben érte el. 2008-tól jelentősen emelkedett a munkanélküliek száma. Amíg 2008-ban 1928 regisztrált munkanélkülit tartottak számon a településen, addig 2010-ben már 2328 főt, ami 20,7%-os emelkedést jelent. A munkanélküliségi statisztikai adatok 2011-ben lassú javulást jeleznek, amit jól mutat, hogy 2241 főre csökkent a munkanélküliek száma, mely nagyrészt a közmunka program elindulásának eredménye.

A közmunkaprogram folytatása eredményeképpen 2013. évre tovább csökkent a nyilvántartott álláskeresők száma.²⁵

6. számú táblázat - Álláskeresői segélyben részesülők száma (TKKI 3.3.1)²⁶

év	15-64 év közötti lakónépesség száma	segélyben részesülők fő	segélyben részesülők %
2008	18878	103	0,5%
2009	18582	141	0,8%
2010	18479	170	0,9%

²³ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés a 2013. évi adattal.

²⁴ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

²⁵ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés a 2013. évi adattal.

²⁶ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

2011	18274	153	0,8%
2012	17580	14	0,1%
2013	17379	14	0,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

7. számú táblázat - Járadékra jogosultak száma (TKKI 3.3.2)²⁷

év	nyilvántartott álláskeresők száma	álláskeresési járadékra jogosultak	
	fő	fő	%
2008	1928	140	7,3%
2009	2331	470	20,2%
2010	2328	347	14,9%
2011	2241	514	22,9%
2012	2355	242	10,3%
2013	1237	142	11,5%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

8. számú táblázat- Rendszeres szociális segélyben és foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek száma (TKKI 3.3.3)²⁸

év	rendszeres szociális segélyben részesülők		Foglalkoztatást helyettesítő támogatás (álláskeresési támogatás)		Azoknak a száma, akik 30 nap munkaviszonyt nem tudtak igazolni és az FHT jogosultságtól elesett	Azoknak a száma, akikről helyi önkormányzati rendelet alapján megvonták a támogatást
	fő	15-64 évesek %-ában	fő	munkanélküliek %-ában		
2008	27	0,1	1026	53,2	n.a	n.a
2009	189	1	1178	50,5	n.a	n.a
2010	107	0,6	1463	62,8	n.a	n.a
2011	155	0,8	1194	53,3	n.a	n.a
2012	142	0,7	1292	58,2	140	n.a
2013	163	0,9	1134	94,5	162	n.a
2014	171	n.a.	722	n.a.	37	n.a.

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A munkanélküliek számának növekedése együtt járt a különböző támogatásban részesítettek álláskeresési segély, álláskeresési járadék, rendszeres szociális segély – számának emelkedésével. A munkanélküliek körében a vizsgált időszakban 2008 és 2010 között emelkedett azok száma, akik 180 napnál hosszabb ideje nem találtak munkát. A munkanélküliek aránya minden év első és negyedik negyedében a legmagasabb, évközben pedig mérséklődik. Érdekes tény, hogy amíg 2008 és 2010 közötti években a munkanélküliség inkább a férfiakat sújtotta, addig 2011-ben a munkanélküli nők aránya jóval meghaladja a férfiakét. 2013-ra ez az arány kiegyenlített. ²⁹

9. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek száma korcsoport szerint (TKKI 3.2.2)³⁰

		2008	2009	2010	2011	2012	2013
nyilvántartott álláskeresők száma összesen	fő	1928	2331	2328	2241	2355	1237
20 éves és fiatalabb	fő	76	90	89	73	90	58
	%	3,9%	3,9%	3,8%	3,3%	3,8%	4,7%

²⁷ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

²⁸ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

²⁹ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés a 2013. évi adattal.

³⁰ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

21-25 év	fő	277	335	294	281	341	163
	%	14,4%	14,4%	12,6%	12,5%	14,5%	13,2%
26-30 év	fő	302	324	301	281	287	162
	%	15,7%	13,9%	12,9%	12,5%	12,2%	13,1%
31-35 év	fő	295	370	333	291	294	162
	%	15,3%	15,9%	14,3%	13,0%	12,5%	13,1%
36-40 év	fő	230	319	330	281	295	157
	%	11,9%	13,7%	14,2%	12,5%	12,5%	12,7%
41-45 év	fő	209	256	261	272	265	122
	%	10,8%	11,0%	11,2%	12,1%	11,3%	9,9%
46-50 év	fő	254	269	285	251	282	131
	%	13,2%	11,5%	12,2%	11,2%	12,1%	10,6%
51-55 év	fő	212	257	296	323	292	155
	%	11,0%	11,0%	12,7%	14,4%	12,4%	12,5%
56-60 év	fő	64	102	135	180	196	107
	%	3,3%	4,4%	5,8%	8,0%	8,3%	8,6%
61 év felett	fő	9	9	4	8	13	20
	%	0,5%	0,4%	0,2%	0,4%	0,6%	1,6%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Korcsoporthoz bontásban elmondható, hogy a munkanélküliség elsősorban a 30 évnél fiatalabb, jellemzően pályakezdő, valamint a 45 évnél idősebb korosztályokat érinti. Az adatokból az is egyértelműen kirajzolódik, hogy az álláskeresőket nagyobb hányada legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik.

Foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolhatók az idősebb, nyugdíj előtt álló korosztályok, a gyermekvállalást követően a munkaerőpiacra visszatérő nők, valamint a megváltozott munkaképességű és fogyatékos emberek. Alacsony továbbá a 15–24 éves korosztály munkaerő-piaci részvétele is. A fiatalok távolmaradását főként az oktatási, képzési idő meghosszabbodása indokolja, ugyanakkor jelentősen megnőtt az iskola befejezése utáni munkahelykeresés ideje is. A pályakezdő fiatalok elhelyezkedését elsősorban a munkalehetőségek száma, a nem megfelelő szakmaválasztás, a szakmai tapasztalat hiánya és az iskolai végzettség befolyásolja. Az ifjúsági munkanélküliség strukturális munkanélküliség, a munkaerőpiac elvárásai ma már nemcsak a végzettségre és a szakképzettségre, hanem a különböző személyes kompetenciákra, szakmai és gyakorlati tudásra vonatkoznak. A munkaügyi központ számos eszközzel – átképzések, vállalkozóvá válás támogatása, bértámogatás, közfoglalkoztatás támogatása – igyekszik az álláskeresőket visszavezetni a munka világába.

Komoly probléma, hogy egy országos adat szerint a 16 év feletti lakosság 51 %-a még mindig digitálisan írástudatlan. Különösen nagy a lemaradás – az idősek mellett – a munkanélküliek, a hátrányos helyzetűek, a kistelepeleken élők és alacsony végzettségűek körében, akiket szinte csak a felnőttképzés keretében lehet megszólítani.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

10. számú táblázat – Nyilvántartott álláskeresőket iskolai végzettség szerinti megoszlása (TKKI 3.2.6)³¹

³¹ A HEP elkészítésekor 2008-2011-ig az adatok tévesen lettek feltüntetve. 2015. évi felülvizsgálatkor az adatok javításra kerültek. A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

év	nyilvántartott álláskeresők száma összesen	A nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség		8 általános		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		fő	%	fő	%	fő	%
2008	2697	89	4,6%	680	35,3%	1159	60,1%
2009	3169	81	3,5%	757	32,5%	1493	64,0%
2010	3210	85	3,7%	797	34,2%	1446	62,1%
2011	3039	69	3,1%	729	32,4%	1445	64,5%
2012	2355	82	3,5%	786	33,4%	1487	63,1%
2013	1237	47	3,8%	312	25,2%	878	71,0%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A nyilvántartott álláskeresők között igen magas a 8 általános iskolai végzettséggel rendelkezők száma. Számunkra a munkaerőpiacon való elhelyezkedés szinte lehetetlen, így leginkább a közfoglalkoztatási programok keretében van lehetőségünk munkavállalásra.

11. számú táblázat - Alacsonyan iskolázott népesség (TKI 3.2.5)³²

év	15 éves és idősebb lakosság száma összesen			15-X éves legalább általános iskolát végzettek száma			általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők 15-x évesek száma					
	összesen	nő	férfi	összesen	nő	férfi	Összesen		nő		férfi	
	fő	fő	fő	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2001	22773	12111	10662	20637	10640	9997	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2011	22866	12048	10818	20350	10775	9575	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Népszámlálás

c) közfoglalkoztatás

2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. 2012. évben összesen 963 fő munkanélküli dolgozott közfoglalkoztatásban, mely a nyilvántartott álláskeresők 36 %-a.

12. számú táblázat – Közfoglalkoztatás (TKI 3.2.9)³³

év	Közfoglalkoztatásban résztvevők száma	Közfoglalkoztatásban résztvevők aránya a település aktív korú lakosságához képest
2010	23	0%
2011	255	1%
2012	963	5%
2013	653	3 %
2014	986	n.a.

Forrás: Önkormányzat adatai

d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

³² A HEP elkészítésekor a 2001., 2011. évi adatok tévesen lettek feltüntetve. 2015. évi felülvizsgálatkor az adatok javításra kerültek.

³³ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014. év adataival.

Komló városa közúton jól megközelíthető, mind a helyi, mind a helyközi tömegközlekedése kielégítő. Pécs felé - mely munkahely szempontjából elsődleges úticél a komlóiak számára – munkanapokon 62 járatpár közlekedik. A városon belül a munkaerő-piaci szolgáltatások, a szociális szolgáltatások rendelkezésre állnak.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

13. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma és a 18-29 éves népesség száma (TKKI 3.2.4)³⁴

év	18-29 évesek száma			Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma					
	nő	férfi	összesen	nő		Férfi		összesen	
	fő	fő	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2008	2144	2193	4337	73	3,4%	81	3,7%	154	3,6%
2009	2078	2140	4218	105	5,1%	105	4,9%	210	5,0%
2010	2019	2066	4085	120	5,9%	107	5,2%	227	5,6%
2011	1957	2000	3957	97	5,0%	81	4,1%	178	4,5%
2012	1899	1980	3879	136	7,2%	144	7,3%	280	7,2%
2013	1827	1948	3775	76	4,2%	77	4,0%	153	4,1%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A pályakezdő állás keresők aránya a 19-28 éves népesség körében 2009 és 2010 között 5% fölé emelkedett, 2011-re kisebb javulás mutatkozott, ami 2013-ra tovább javult.

Komlón az alap és a középfokú oktatás intézményrendszere az elmúlt években jelentős átalakításon, infrastrukturális és szakmai fejlesztésen esett át. Az elmúlt években a város oktatáspolitikájának fő célkitűzése az esélyegyenlőség biztosítása, a felzárkóztatást és integrációt segítő programok (IPR, Tanoda program, TÁMOP-3.1.4, Útravaló ösztöndíj program).

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók integrált nevelése-oktatása beépült az általános és középfokú intézmények pedagógiai programjában.³⁵

Problémát jelent a szakképzettséggel nem rendelkező és a 25 éven aluli munkanélküliek magas száma, illetve a szakképzési kínálat és a munkaerő-piaci kereslet közötti eltérés. A fiatalok munkaerő-piaci elhelyezkedését nagymértékben segíthetné pályaválasztási, pályaeorientációs tanácsadás szolgáltatás hatékonyabbá tétele, illetve a mentor tanárok számának növelése.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Komlón munkaerő-piaci szolgáltatást elsősorban a Baranya Megyei Kormányhivatal Komlói Járási Hivatala³⁶ végzi, melyhez a város intézményei pályázati források révén kapcsolódnak.

Az általános iskolai felnőttoktatást csak a megyeszékhely köznevelési intézményeiben szervezik a vizsgált időszakban, melyre vonatkozó adatokhoz az adatgyűjtés során nem sikerült hozzáférni.

³⁴ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

³⁵ A 2015 évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

³⁶ Az intézmény neve megváltozott: Baranya Megyei Kormányhivatal Komlói Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya (továbbiakban: Munkaügyi Központ).

14. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők (TKKI 3.2.7.)

év	általános iskolai felnőttoktatásban résztvevők száma	8. évfolyamot felnőttoktatásban eredményesen elvégzők száma	
	fő	Fő	%
2009	0	0	
2010	0	0	
2011	0	0	
2012	0	0	
2013	0	0	
2014	0	0	

A középfokú felnőttoktatás szervezése Komlón a Kökönyösi Oktatási Központ Nagy László Szakközépiskola, Szakiskola, Speciális Szakiskola és Kollégium³⁷ intézményében folyik. Az intézményben a 2009 és 2013 közötti időszakban középfokú felnőttoktatásban résztvevők száma egyenletes 50 és 80 fő között mozgott tanévenként.

15. számú táblázat - Felnőttoktatásban résztvevők száma középfokú iskolában (TKKI 3.2.8.)³⁸

év	középfokú felnőttoktatásban résztvevők összesen	szakiskolai felnőttoktatásban résztvevők		szakközépiskolai felnőttoktatásban résztvevők		gimnáziumi felnőttoktatásban résztvevők	
	fő	fő	%	fő	%	fő	%
2009	84	0	0,0%	84	100,0%	0	0,0%
2010	63	0	0,0%	63	100,0%	0	0,0%
2011	69	0	0,0%	69	100,0%	0	0,0%
2012	70	0	0,0%	70	100,0%	0	0,0%
2013	0	0	0,0%	0	0,0%	0	0,0%
2014	52	0	0,0%	52	100,0%	0	0,0%

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

A mélyszegénységben élők és romák önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása tekintetében nem rendelkezünk felméréssel, adatokkal.

h) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzat nem rendelkezik adatokkal a hátrányos megkülönböztetésre a foglalkoztatás területén.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

³⁷ Intézmény neve megváltozott: Pécsi Szakképzési Centrum Kökönyösi Középiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma

³⁸ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt) az elmúlt években is többször is módosították, melynek előírásait a Képviselő-testület a szociális ellátási formákról, támogatásokról és szolgáltatásokról szóló 16/2011. (IV. 24.) önkormányzati rendeletébe épített be:

Az aktív korúak ellátása a hátrányos munkaerő-piaci helyzetű aktív korú személyek és családjuk részére nyújtott ellátás. Aktív korúak ellátása lehet:

- a) rendszeres szociális segély
- b) foglalkoztatást helyettesítő támogatás, melynek havi összege az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 80%-a.

Aktív korúak ellátására egy családban egyidejűleg csak egy személy jogosult az alábbi kivétellel: egy családban egyidejűleg két személy abban az esetben jogosult, ha az egyik személy a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, míg a másik személy a rendszeres szociális segély feltételeinek felel meg.

Rendszeres szociális segélyre lehet jogosult, aki egészségkárosodott, vagy aki az 55. életévét betöltötte, vagy aki az önkormányzat rendeletében meghatározott, feltételeknek megfelel. Az aktívkorúak ellátásában részülőknek továbbra is előírás a munkaügyi központokkal való együttműködés, míg az egészségkárosodott személyek kivételével a rendszeres szociális segélyre jogosultak az arra kijelölt szervvel, a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal kötelesek együttműködni. A megállapodás elsődleges célja olyan szolgáltatások biztosítása, amely a munkaerőpiacra történő visszahelyezést segíti. A beilleszkedést elősegítő program a munkanélküliség káros hatásait hivatott enyhíteni. Az anyagi helyzet romlásának következményeként a munkanélküli emberek kapcsolatai beszűkültek, megváltozott énképük és életvitelükben is izolálódtak. Az anyagi nehézségek konfliktusokat idéznek elő a munkanélküliek családjában.³⁹

A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1. napjával jelentős mértékben átalakult. Az állam és az önkormányzati segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerültek.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat a járási hivatalok állapítják meg. Ezek a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt összegű)
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák)
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság

(a hatáskör változás az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg)

Az egyéb támogatások biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lett.

Aktív korúak ellátása

(jogsabályi háttér: 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.), 33.§-37/C.§, az átmeneti rendelkezések vonatkozásában: 134.§, 134/B.§)

Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a (25 650 Ft) alatt van, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona. **Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás állapítható meg, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.**

³⁹ A fenti két bekezdés az Szt. 2015. március 1. napja előtt hatályban lévő megállapításokat tartalmazza.

Az aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 1-től a **járási hivatal hatáskörébe került**. Ettől az időponttól kezdődően az ellátással kapcsolatos ügyek intézésére a járási hivatal jogosult. A kérelmeket továbbra is be lehet nyújtani a polgármesteri hivataloknál, amelyek azt továbbítják a járási hivatalok részére.

Az újonnan bevezetendő **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) összegét** a rendszeres szociális segély összegére vonatkozó szabályok alapján kell kiszámítani, egyedül a családi jövedelemhatár összege változik:

Az EGYT havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át. (A nettó közfoglalkoztatási bér 90%-a, tehát az EGYT maximuma 2015. évben 46 662 Ft.)

A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 92%-ának szorzatával. (Az új szabályok szerint egy egyedülálló személy esetében a családi jövedelemhatár összege 26 220 Ft, mert a fogyasztási egység arányszáma:1, az önm. 92%-a: 26 220 Ft.)⁴⁰

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

a) bérlakás-állomány

16. számú táblázat – Komló város lakásállománya (TKKI 3.1.4)⁴¹

év	összes lakásállomány (db)		bérlakás állomány (db)		szociális lakásállomány (db)		egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok (db)	
		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma		ebből elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások száma
2008	14198	0	563	0	546	0	n.a	n.a
2009	14221	0	560	0	543	0	n.a	n.a
2010	11229	0	555	0	538	0	n.a	n.a
2011	11232	0	551	0	534	0	n.a	n.a
2012	11234	0	545	0	542	0	n.a	n.a
2013	11030	0	544	0	536	0	n.a.	n.a.
2014	11030	0	547	0	540	0	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzat

Komlón az önkormányzati bérlakások száma az összes lakásállomány kevesebb mint 5%-a, mely bérlakás állomány állaga sok kívánnivalót hagy maga után. Melynek oka egyrészt az önkormányzat forrásainak hiánya, a lakások nem rendeltetésszerű használata, illetve a bérlői felelőtlenség. Az önkormányzati lakásállomány városi eloszlása egyenlőtlen, elsősorban a szegregált területen jellemző az önkormányzati bérlakások koncentrációja. Elmondható, hogy a mélyszegénységben élők és a romák által lakott bérlakások rossz műszaki állapotúak, lelakottak. A szegregált területen lévő Sportvölgyi és Szállásfalui lakások részleges felújítása 2007-ben Európai Unió forrásból megtörténtek, azonban az elmúlt években elsősorban a Sportvölgyi „barakképületek” állapota jelentős mértékben leromlott egy részük lakhatásra alkalmatlanná vált. 2015. évben elbontásra kerültek Sportvölgy „barakk épületei”.⁴²

⁴⁰ Az Szt. 2015. március 1. napjától hatályos változásait tartalmazza a kiegészítés.

⁴¹ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014. év adataival.

⁴² A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

b) szociális lakhatás

Komló Város Önkormányzata az önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről szóló 17/2011. (IV. 24.) rendelet értelmében önkormányzati lakás szociális helyzet alapján (pályáztatással), költségelven (pályáztatással), szakember letelepítése céljából vagy rendkívüli élethelyzetre való tekintettel adható bérbe.

Szociális helyzet alapján történő bérbeadás érdekében a jegyző gondoskodik a megüresedett önkormányzati lakásra pályázat kiírásáról és helyben szokásos közzétételéről. A jegyzőhöz határidőre benyújtott pályázatokban jelölt kérelmező életkörülményeiről, továbbá vagyoni és jövedelmi helyzetéről a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat készít környezettanulmányt a jegyző megkeresésére. A hiánytalanul benyújtott pályázatokról (a továbbiakban: érvényes pályázat, érvényes pályázatok) és környezettanulmányokról a jegyző készít előterjesztést az Egészségügyi és Szociális Bizottság⁴³ részére, amely határozatában kijelöli a lakásbérleti szerződés megkötésére jogosult pályázót.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Hivatalos adatok, felmérések nem állnak rendelkezésre a az egyéb lakás céljára használt nem lakáscélú ingatlanokról, azonban a tapasztalatok azt mutatják, hogy kiskertek bódéi, garázsok szolgálhatnak lakhatási célokat a városban.

e) lakhatást segítő támogatások

A szociálisan rászorulóknak esetében lakásfenntartási támogatási rendszer működött 2015. február 28. napjáig. 2011-ben 1579 fő részesült lakásfenntartási támogatásban.

Az önkormányzat azon Komlón lakcímmel rendelkező személyt, akinek a háztartásában az egy főre jutó havi jövedelem az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 200 %-át, egyedül élő esetében 240 %-át nem haladja meg személyszállítási díj támogatásban részesíti. Elmondható azonban, hogy a támogatások ellenére az elmúlt években a valamely közüzemi szolgáltatás felé hátralékkal rendelkező állampolgárok száma nőtt. A pénzügyi támogatásokon túl - elsősorban az önkormányzati épületekben lévő lakások körében vízóra felszerelés támogatása is előtérbe került, illetve a komfortos lakások esetében szociális alapon tűzifát biztosít az arra rászorulóknak.⁴⁴

A települési önkormányzat képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig kellett megalkotnia. Komló Város Önkormányzat Képviselő-testülete 2015. február 19 napján fogadta el a települési támogatásokról valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokról szóló 1/2015. (II. 20.) rendeletet (továbbiakban: Rendelet).

A rendelet szerint a képviselő-testület pénzügyi ellátásként az arra jogosult részére havi rendszeres települési támogatásként: települési rendszeres szociális segélyt, lakhatási települési támogatást, települési személyszállítási díj támogatást, települési gyógyszer-támogatást, eseti jellegű települési támogatásként: rendkívüli települési támogatást, települési szociális kölcsönt nyújt, természetbeni ellátásként: gondoskodik a köztemetésről, települési szociális célú tűzifa juttatást nyújt, települési személyszállítási díj támogatást állapít meg, külön rendeletben meghatározott feltételek szerint

⁴³ Az Egészségügyi és Szociális Bizottság neve Szociális és Egészségügyi Bizottságra változott 2014. október 28. napjával.

⁴⁴ A lakásfenntartási támogatás, az adósságcsökkentési támogatás 2015. március 1. napjától kikerült az Szt. hatálya alól, biztosításuk ezen időponttól nem kötelező.

rendszeres vagy eseti jellegű települési támogatásként adósságkezelési települési támogatást nyújt.⁴⁵

17. számú táblázat - Támogatásban részesülők (TKKI 3.4.3)⁴⁶

év	lakásfenntartási támogatásban részesítettek száma	adósságcsökkentési támogatásban részesülők száma
2008	15718	11
2009	1570	29
2010	1381	60
2011	1579	62
2012	1551	57
2013	1444	48
2014	1293	27

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj-, illetve lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás a normatív lakásfenntartási támogatás. A szociális törvény rendelkezik az adósságkezelési szolgáltatásról, amely akkor nyújt segítséget, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék. A hátralékkal rendelkező családok esetében a Családsegítő és Gyermejköltségi Szolgálat nyújt segítséget a hátralék rendezéséhez. 2011-ben 62 fő vette igénybe az adósságkezelési szolgáltatást.

g) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása

Ez elmúlt években megfigyelhető, hogy a kedvezőbb lakásfenntartási költségek miatt Komló várost körülölelő dombokon található kiskertekben élők száma jelentős mértékben megnövekedett, több mint 500 főre tehető azok száma, akik bejelentett lakcímmel rendelkeznek a kiskertes területen.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

Szegregátumnak nevezzük azokat a területeket, ahol az aktív korú népességén belül a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők és a rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya mindkét mutató tekintetében magasabb, mint 50%. Az általános tapasztalatok alapján elmondható, hogy ezen területeken az alacsony státuszú mélyszegénységben élő és roma népesség koncentrációja igen magas, éppen ezért a városi szegregátumok meghatározásának egyik elsődleges célja az ilyen jellegű területek lehatárolása.

Városszerkezetileg a szegregátumoknak alapvetően kétféle típusa jelentkezik:

- a városszövetbe agyazódott szegregált, szegregálódó területek (általában ezek jelentik a telepszerű környezetet),
- a városszövettől elkülönült, alapvetően nem lakó-funkciójú területekbe ékelődött szegregátumok (általában ezek jelentik a telepeket).

⁴⁵ A lakásfenntartási támogatás neve a települési támogatásokról valamint a szociális és gyermekvédelmi szolgáltatásokról szóló 1/2015. (II. 20.) rendeletet szerint lakhatási települési támogatásra, az adósságcsökkentési támogatás neve települési adósságcsökkentési támogatásra változott.

⁴⁶ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Komló Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája alapján az alábbi 2 jelentős a városszövetbe agyazódott szegregátum található településünkön:

Kenderföld, Kazinczy u. (1. számú szegregátum)

Városszerkezeti elhelyezkedés, megközelíthetőség

A városközponttól gyalogosan is 5-8 perc alatt elérhető, ahol mindenfajta szolgáltatás (kereskedelmi, közigazgatási, pénzügyi, vendéglátás, szórakozás) megtalálható. Elérhető továbbá tömegközlekedéssel is: a szomszédos Vörösmarty utcában közlekedik a 8 és 8/A. számú helyi autóbuszjárat, mely a központban lévő pályaudvarról indulva érinti Szilvás, Somág és Kenderföld településrészeket, így a szegregátumot is.

Lakáskörülmények

Az utca szegregált része többalakos, hagyományos szerkezetű társasházakból áll. Az épületek az 1960-as években épültek. A területen 2001 óta változatlanul 236 lakás található, amelyből jelenleg 214 lakás van önkormányzati tulajdonban. Jelentős tehát a szegregátumban az önkormányzati tulajdonú lakások koncentrációja, hiszen a teljes önkormányzati tulajdonú lakásállomány (545 db lakás) egyharmada (39%-a) itt található. A lakások komfortosságát tekintve kijelenthető, hogy az alacsonyabb komfortfokozatú lakások vannak többségben. 2009-ben a lakások 68,7%-a volt félkomfortos, 1,8%-a komfortos, míg 29,5%-a összkomfortos.

Az utcában van szilárd burkolatú út, járda, a terület árammal, vezetékes ivóvízzel ellátott, kiépített szennyvízhálózattal rendelkezik. A közművek kiépítettsége tehát csaknem teljes, egyedül a földgázvezeték nem került még kiépítésre a Kazinczy utcában. Itt elsősorban a kiépített infrastruktúra állapotával van probléma: az 1950-60-as években épült lakóterületeken az épületek mellett a közműhálózatok jelentős része is elöregedett, felújításra szorul, ahogyan az út és járdák is, de ez általánosságban igaz a város többi területére is. A körzetben káros környezeti hatású létesítmény, forgalmas út nem található.

A lakónépességen belül a 0-14 évesek aránya 18,1%, a 15-59 éveseké 68,1%, míg a 60 év felettieké 13,8% (2011.). A területen a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül 46,6%, felsőfokú végzettséggel az itt élő 25 évnél idősebb korosztály 1 százaléka rendelkezik. A rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül a területen 70,6%, a munkanélküliségi ráta 45%, a tartós munkanélküliek aránya pedig 23,8% volt a 2011-es népszámláláskor.

A szegregátum 630 lakosa 342 lakásban lakik, ezek közül (a lakottakon belül) komfort nélküli, félkomfortos és szükség lakások aránya 42,5%, ez tízszerese a városi arálynak. Az egyszobás lakások aránya 69,2 százalék. A területen 199 önkormányzati bérlakás található. A lakónépesség száma a terület 2015-re 667-re nőtt (a lakóhellyel rendelkezők száma 734 fő).

Az itt élők közül 2014-ben 229 fő részesült közfoglalkoztatásban, 182 személy kapott lakásfenntartási támogatást, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban 117-en, rendszeres szociális segélyben pedig 27-en részesültek, továbbá 187 gyermek volt jogosult rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre.⁴⁷

⁴⁷ 2015. évi felülvizsgálat során kiegészítve a 2011-es népszámlálási adatok alapján. Forrás : Komló Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia I. kötet

Közzolgáltatások elérhetősége

A területen a szociális alapszolgáltatásokat a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Szociális Szolgáltató Központ⁴⁸, illetve a szintén a Társulás által fenntartott Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat⁴⁹ látja el. A városrészben a szociális intézményektől kikerkező szakemberek az alábbi szolgáltatásokat nyújtják:

- házi segítségnyújtást,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtást,
- idősek nappali ellátása,
- étkeztetés,
- családsegítést,
- ápolást-gondozást nyújtó ellátást.

A szomszédos Szilvásban, de még az Északi városrészen belül elérhető a bölcsődei szolgáltatás is. Az itt lakó gyerekek a Kenderföldi Általános Iskolába járnak, ahol a integrált oktatás keretében pedagógiai program alapján folyik az oktatásuk.

A szomszédos Tompa Mihály utcában van körzeti orvosi rendelő háziorvosi és házi gyermekorvosi szolgáltatással, illetve a városrészben található gyógyszerár is.

Ipari út - Épitők útja - Vak Bottyán u. – Sportvölgy (2. sz. szegregátum)

Városszerkezeti elhelyezkedés, megközelíthetőség

A szegregátum Altáró városrészben fekszik, Komló városközpontjától észak-nyugatra, a várost átszelő fő közlekedési útvonal a Kossuth utca – Ipari út mentén (6543. számú közút). A városközpontból helyi autóbusz járatokon közelíthető meg, a 2, 2/A és 2/K járatokkal.

Lakáskörülmények

A szegregátumban 25 darab lakás van, ami a városi lakásállomány 0,2%-át, a lakások 100%-a önkormányzati bérlakás.

A területen van szilárd burkolatú út, járda, illetve a közművek kiépítettsége teljesnek mondható: a terület árammal, vezetékes ivóvízzel ellátott, kiépített szennyvízhálózattal rendelkezik.

A körzetben káros környezeti hatású létesítmény nincs, ugyanakkor a szegregátumon halad keresztül az Ipari út (6543. számú közút), amelyen komoly személyszállítási és teherforgalom is zajlik. Ez komoly levegőszennyezést, illetve zaj- és rezgésterhelést jelent az ott élők számára, ugyanakkor nem csupán a szegregátum lakosait érinti, hanem a városi lakosság egy jelentős részét, hiszen ez az út a fő közlekedési útvonal Komlón keresztül.

A területen az alacsony komfortfokozattal rendelkező lakások aránya 81%, ez rendkívül magas szám a komlói lakáshelyzet ismeretében. A 2011-es népszámlálás adatai szerint Komlón 11.260 lakás található. Ebből 374 lakás félkomfortos, 85 lakás komfort nélküli, szükség lakás és egyéb építmény 47 darab, a többi komfortos és összkomfortos. Mindez azt jelenti, hogy míg a komlói lakások 4,5 százaléka félkomfortos, komfort nélküli és szükség lakás, addig a sporttelepi szegregátumban ez az arány ennek 18-szorosa!

A korosztályos bontás nagyon eltér a városi átlagtól. A 0-14 évesek aránya a területen 37,5%, ez háromszorosa a városi aránynak, a hatvan évesek és idősebbek aránya pedig mindössze 3,1%, azaz a nyolcada a városi mutatónak.

⁴⁸ A Szociális Szolgáltató Központ neve megváltozott : Komló Térségi Integrált Szociális Szolgáltató Központ (továbbiakban: Szociális Szolgáltató Központ)

⁴⁹ A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat neve megváltozott : Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat (továbbiakban: Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat)

A lakhatási szegénység szoros összefüggést mutat a foglalkoztatási helyzettel és az iskolai végzettséggel. Az itt élő 15 és 64 év közöttiek foglalkoztatási aránya mindössze 15,4%, a munkanélküliségi ráta 62,5% (2011.).

A tartós munkanélküliek (legalább 360 napos munkanélküliek) aránya 18,8 százalék volt a legutóbbi népszámláláskor. A területen a legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezők aránya az aktív korúakon (15-59 évesek) belül is rendkívül magas, 60,5% (2011.) Felsőfokú végzettséggel egy 25 évesnél idősebb itt lakó sem rendelkezik.⁵⁰

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

18. számú táblázat - A telepeken, szegregátumokban élők (TKKI 3.5.3)⁵¹

		összes fő	férfi	nő
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2008	1355	697	658
	2009	1360	698	662
	2010	1365	702	663
	2011	1377	706	671
	2012	1381	707	674
0-6-éves		68	31	37
7-14 éves		97	50	47
15-30 éves		197	108	89
31-45 éves		176	84	92
46-64 éves		148	79	69
65< éves		695	355	340
a telepen/szegregátumokban élők száma és változása	2013	1363	686	677
0-6-éves		71	32	39
7-14 éves		90	49	41
15-30 éves		199	109	90
31-45 éves		162	67	95
46-64 éves		114	61	53
65< éves		727	368	359

Forrás: Önkormányzati adatok

A szegregátumokban élő népesség száma 2008-ban 1355 fő volt a 2012-es önkormányzati adatok szerint, jelenleg 1381 fő él a területen, vagyis a népességszám nőtt. Az itt élők valamivel több, mint 10%-a 14 év alatti (11,9%), az aktív korúak aránya közel 40%-ot tesz ki, és az időskorúak aránya 50,3%. Az időskorúak aránya tehát magas, közel ötszöröse a fiatalokénak. A 2001. évi népszámlálás adatai alapján a legfeljebb általános iskolát végzettek aránya az aktív korúakon belül igen magas, 72,9%, ami több mint két és félszerese a városi átlagnak (28,6%). Igen magas a

⁵⁰2015. évi felülvizsgálat során kiegészítve a 2011-es népszámlálási adatok alapján. Forrás : Komló Településfejlesztési Konceptió és Integrált Településfejlesztési Stratégia I. kötet

⁵¹ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013. év adataival.

rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezők aránya is (76,9%), amelynek eredményeként közel 60%-a az itt élő aktív korúaknak legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezik és nem rendelkezik rendszeres munkajövedelemmel.

Következik a fentiekből az is, hogy a foglalkoztatottság igen alacsony (21,4%) volt 2001-ben, és igen magas azon háztartások száma, ahol nem élt foglalkoztatott (74%). Nagyon magas a gazdaságilag inaktívak aránya a területen (82,2%). A munkanélküliségi ráta 24,2%, illetve a tartós munkanélküliek aránya, akik több mint 360 napja nem tudnak elhelyezkedni, is elérte a 18,7%-ot. A gazdaságilag aktív lakosságról pedig megállapítható, hogy a foglalkoztatottak 88,4%-a alacsony presztízsű foglalkozásokat végzett. 2001-ben az itt élő aktív korúak aránya, akiknek jövedelemforrásuk kizárólag állami vagy helyi támogatás volt, meghaladta a 40%-ot (41,8%).

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szegregátumok tekintetében megállapítható, hogy a népességük gyakorlatilag újratermelődik. A kiköltözők helyét újak foglalják el. Érdemi társadalmi, gazdasági beavatkozás nélkül, lakhatási mobilizációs, integrációs programok nélkül a szegregátumok felszámolására nincs lehetőség.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki az ellátó rendszerét.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

Az egészségügyi ellátás színvonalasan biztosított az alapellátás körébe tartozó települési önkormányzati feladatok tekintetében:

házi orvosi, házi gyermekorvosi ellátás,
fogorvosi alapellátás,
alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás (felnőtt, gyermek),
védőnői ellátás,
iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

19. számú táblázat - Orvosi ellátás (TKKI 3.6.1)⁵²

év	Felnőttek és gyermekek részére tervezett házi orvosi szolgálatok száma	Csak felnőttek részére szervezett házi orvosi szolgáltatások száma	házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma
2008	17	12	5
2009	18	13	5
2010	18	13	5
2011	17	12	5
2012	16	11	5
2013	16	11	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A városban az állami fenntartásban működő Komlói Kórház biztosítja járóbeteg szakellátást és fekvőbeteg ellátást, ahol az alábbi egészségügyi szolgáltatások érhetők el:

- szakrendelők;
- egynapos sebészet;

⁵² A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

- aktív belgyógyászati- és sebészeti osztály;
- pulmonológiai rehabilitációs osztály;
- ápolási és krónikus osztály.

20. számú táblázat - Orvosi ellátás jellemzői (TKKI 4.3.2)⁵³

év	Betöltetlen felnőtt háziorvosi praxis/ok száma	Háziorvos által ellátott személyek száma	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott esetek száma
2008	0	166272	40482	125790
2009	0	195495	40616	154879
2010	0	188536	39004	149532
2011	0	187291	40797	146494
2012	0	174645	35029	139616
2013	0	172578	35844	136734

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A kórház mellett a városi egészségügyi ellátást 10 házi orvosi és 5 gyermek háziorvosi körzetben végzik. Emellett elérhető a városban iskola-egészségügyi és ifjúsági orvosi ellátás is, továbbá 6 fogorvosi körzetben praktizálnak a fogorvosok. A házi- és a házi gyermekorvosi ellátást az önkormányzat az EÜMED Kft.-vel kötött megállapodással biztosítja.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára biztosított. A primer és szekunder prevenció tevékenységét leghatékonyabban a védőnői szolgálat és a házi gyermekorvosi ellátás biztosítja.

Fogászati szűrést a fogorvosok végeznek, az iskola fogászati rendelésen szinte minden tanuló megjelenik szűrővizsgálaton. A településen a prevenció és szűrőprogramok szervezésének hagyománya van. A programok az egészséget szolgáló egyéni magatartásminták kialakítását célozzák a lakosság körében, főként a gyermekek, idősek, illetve a magas kockázatú célcsoportokra fókuszálva. A szűrőprogramok szervezésében a Komlói Kórház, illetve a civil szervezetek (pl. Új Nap Klub, Diabetes Klub) és a Magyar Vöröskereszt Komlói Szervezete vesz részt.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Elmondható, hogy Komlón egyre nagyobb szükség van, elsősorban a halmozottan hátrányos gyermekek fejlesztő egészségügyi szakember, illetve pedagógus általi segítése. Az oktatási rendszeren belül az elmúlt években több szakember szerzett ilyen irányú végzettséget (gyógytárgy, fejlesztőpedagógus), azonban számuk még nem kielégítő az egyre növekvő feladatok kielégítéséhez. Azokban az intézményekben, ahol nincsenek megfelelő végzettségű gyógytárgyak a sajátos nevelési igényű tanulók integrált nevelését-oktatását utazó gyógytárgyi hálózat segíti, amelyet a KLIK Komlói Tankerülete működtet.⁵⁴

Az egészségügy területén is nagyobb arányban jelentkezik igény ezen szolgáltatásra a célcsoporton belül, azonban jellemző, hogy nem jutnak el megfelelő időben és módon azon intézményekbe, amelyek érdemben segíteni tudnának.

⁵³ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

⁵⁴ A 2015 évi felülvizsgálatkor tett kiegészítés.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat minden köznevelési intézményben, bölcsődében és idősök klubjaiban megszervezi a közétkeztetést, amely megfelel az érintett korosztály egészséges étrendjére vonatkozó elvárásoknak. A szolgáltatók minőségi és mennyiségi ellenőrzése folyamatos, szakember bevonásával történik. Az önkormányzat évek óta szervezi a rászoruló gyermekek nyári étkeztetését, melynek keretében átlagosan két hónapon keresztül biztosít egyszeri meleg ételt.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

Komlón a sportolás széles lehetőségének széles spektruma megtalálható, mely magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek testkulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét.

A város sportlétesítmény hálózata Komló Város Sportközpontja a sportcsarnokkal és a tanuszodával, a KBSK sporttelep biztosítja a sportolási lehetőségeket, melyek fejlesztése, felújítás folyamatos. A köznevelési intézmények tornatermei megfelelően szolgálják a testnevelés és szabadidősport ügyét (edzések, kiegészítő foglalkozások).

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Komló Város Önkormányzata az alábbi szociális szolgáltatásokat biztosítja:

a.) Szociális alapszolgáltatások körében:

- étkeztetést,
- házi segítségnyújtást,
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- családsegítést,
- idősök nappali ellátását.

b.) Személyes gondoskodás keretébe tartozó szakosított ellátások közül:

- ápolást-gondozást nyújtó ellátást,
- átmeneti elhelyezést nyújtó ellátást.

Komló Város Önkormányzata a felsorolt ellátásokat a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában működő intézmények, valamint a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Kft.-vel kötött megállapodás útján oldja meg.

A szociális alapszolgáltatásokat a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában működő Szociális Szolgáltató Központ⁵⁵, illetve a szintén a Társulás által fenntartott Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat látják el⁵⁶. A nappali ellátást nyújtó Sallai úti⁵⁷ „Nefelejcs” Idősök Klubját, a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Kft. feladat ellátási szerződés útján működteti. A Kazinczy utcai „Aranyalkony” Idősök Klubját a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás Szociális Szolgáltató Központja keretén belül működteti.

Szakosított ellátási formák közül az ápolást, gondozást nyújtó szociális ellátást a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Kft.-vel kötött feladat-ellátási szerződés útján biztosítja az önkormányzat. Szociális Szolgáltató Központja keretében működik a Hajléktalanok Átmeneti Szállás is.

⁵⁵ A Szociális Szolgáltató Központ neve megváltozott : Komló Térségi Integrált Szociális Szolgáltató Központ

⁵⁶ A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat neve megváltozott : Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

⁵⁷ utcánév változás : Jó szerencsét utca

g) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

A város ellátórendszerének elemei mindenki számára hozzáférhetők, egységes, egymásra épülő szolgáltatásokat nyújt folyamatos és megbízható módon. Az ellátórendszer hatásosságát és hatékonyságát eredményezi az is, hogy az egészségügyi, az oktatási- közművelődési-, sport- és a foglalkoztatási intézmények, szervezetek a szakmai programjuk megvalósítása során együttműködnek.

h) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

A pénzbeli ellátások és a közszolgáltatások szervezése során pozitív diszkriminációval segítjük a célcsoportokhoz tartozókat. Ez részben szabályozási eszközökkel, részben eljárások bevezetésével, részben a nyilvánosság eszközeinek alkalmazásával történik.

Az egészségügyi ellátás egyik mutatója a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személyek részére – egészségügyi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadását kompenzáló hozzájárulás. Komlón a közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma a vizsgált időszakban folyamatosan emelkedett.

21. számú táblázat - Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (TKKI 3.6.2)⁵⁸

év	közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma
2008	908
2009	1039
2010	1037
2011	1063
2012	990
2013	939

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosít anyagi hozzájárulást. Ezen ellátást igénybevevők száma 50 és 60 fő között mozgott a vizsgált időszakban.

22. számú táblázat - Ápolási díjban részesítettek száma (TKKI 3.6.3)⁵⁹

év	ápolási díjban részesítettek száma
2008	53
2009	58
2010	60
2011	53
2012	72
2013	56

Forrás: TeIR, KSH Tstar

⁵⁸ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013. év adataival.

⁵⁹ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013. év adataival.

3.7 Közösségi viszonyok, helyi közélet bemutatása

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templomok, a civil szervezetek.

A városban van lehetőség a tartalmas és igényes művelődésre, kikapcsolódásra. A közművelődési, közgyűjteményi intézmények programjait a lakossági igényekre és a civil szervezetek kezdeményezéseire tekintettel alakítják. (Közösségek Háza-, Színház és Hangversenyterem, József Attila Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény). A rekreációs célú szabadterek között a közparkok, közkertek, lakótelepi zöldterületek szerepelnek, de idetartoznak az önkormányzat tulajdonában lévő köznevelési, kulturális intézmények udvara is.

Az Önkormányzat gondot fordít arra, hogy a lakók, városban élőket, mint „szellemi tőkét” bevonja a kerület társadalmi életébe. Helytörténeti Gyűjtemény gyűjti a helyi nemzetiségi történeti anyagokat, és időszakos kiállításokon bemutatja. Egyre nagyobb hagyománya van a civil szerveződéseknek, amelyek egy meghatározott célú közös állampolgári tevékenységeknek színtere: pl. Civil nap. A helyi lakosság integrációját támogató közösségfejlesztő programok egyre nagyobb számban fordulnak elő.

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

A közösségi együttélés tekintetében a város színes képet mutat. Számos közösségi program segíti a közösségi élet fejlesztését, a közösség összetartó erejének növelését. Az önkormányzat konzorciumi partnereivel a TÁMOP-5.3.6 projekt keretében a szegregált lakóközösségekben élők számára nyújt támogatást közösségi programok szervezéséhez, illetve projekthez kapcsolódóan közösségi programszervező foglalkoztatást biztosítja.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel a város fejlődéséhez járulnak hozzá. Az Önkormányzat pályázati lehetőségek biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok közvetítésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait. A szolidaritás és felelősség mind magánemberekben, mind a városban működő gazdasági szervezetekben jelen van. Jellemzően felajánlásokban, önkéntes munkában nyilvánul meg.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Nem áll rendelkezésünkre adat arra vonatkozóan, hogy jelenleg Komlón hány fő vallja magát roma kisebbséghez tartozónak (2001. évi népszámláláskor 532 fő, 2011. évi népszámláláskor 1144 fő⁶⁰ vallotta magát cigány származásúnak) A városban a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat megalakult.

A magyarországi romák kétségtől az ország legkiszolgáltatottabb társadalmi csoportjai közé tartoznak. A mintegy 6-700 ezres roma népesség négyötöde él létminimum alatt, többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált, vagy szegregálódó településeken,

⁶⁰ Kiegészítés: A 2011 évi népszámlálási adatok alapján 1144 fő vallotta magát romának.

településrészekén, lakáskörülményeik évtizedekre vannak a magyarországi átlagtól, oktatási és munkaerő-piaci esélyeik többször alacsonyabbak a nem romákénál, egészségügyi helyzetük katasztrofális. Az országos tapasztalatok települési jelenlétét a nemzetiségi önkormányzat is megerősíti. Tapasztalataink szerint körükben a rizikófaktorok közül a dohányzás, a magas vérnyomás, valamint táplálkozási problémák, és a prevenció hiánya egyértelműen az egészségi állapotot befolyásoló tényezőknek bizonyulnak. Tapasztalataink szerint a romák nagy része az ingyenes egészségügyi ellátást sokkal ritkábban veszik igénybe.

Az Önkormányzat együttműködési megállapodás keretében a Cigány Nemzetiségi Önkormányzat működési feltételeit biztosítja, támogatja a pályázati tevékenységében, a tevékenységek finanszírozáshoz nyújt kiszámítható támogatást.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A szegénység az elszegényedés folyamatának felszínre kerülő problémái között a lakosság alulképzettsége, munkaerő-piaci helyzete, a munkanélküliségből eredő problémák, illetve a lakhatással összefüggő problémák szerepelnek.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Közfoglalkoztatás továbbfolytatása. Egyéb helyi foglalkoztatási lehetőségek felkutatása.
A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése, mely leginkább a szegregált területeken jelentkezik.	Szegregáció oldása, lakhatási integráció erősítése. Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése. Felzárkóztatási, fejlesztési programok szervezése.
A mélyszegénységben élő népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	Pályázati források kihasználása egy teljes körű szociális, képzési, foglalkoztatási projekt megvalósításához.
A mélyszegénységben élők egészségügyi állapota elmarad az országos átlagtól.	Az egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.
Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Képzések bővítése a munkanélküliek körére.
A szegregált lakókörnyezetben lévő, vagy szegregációval veszélyeztetett területen lévő lakások leromlott állapotúak.	A szegregált környezetben lakhatásra alkalmatlanná vált lakóépületek felszámolása, leromlott állapotú ingatlanok felújítása.

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31.) sz. határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Komló város tekintetében elmondható, hogy a város lakossága öregszik, az öregedési index 2011. évben 147,5 %. 2011. évben a város 26.019 lakosából a 0-17 közötti korosztály száma 3.152 fő volt, mely a lakosság 12,11 %-a.

- a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

23. számú táblázat – Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorúak száma (TKKI 3.6.1)⁶¹

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszűntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	101	10	154
2009	115	15	177
2010	151	17	230
2011	156	38	240
2012	169	31	232
2013	87	28	427
2014	101	32	495

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A védelembe vett gyermekek száma és a veszélyeztetett kiskorúak száma is folyamatos emelkedést mutat 2012-ig.

2013 óta csak a veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma emelkedett.⁶²

A helyi ellátórendszer különféle támogatásokkal és szolgáltatásokkal segíti a családot a gyermek nevelésében, megfelelő támogatások és szolgáltatások nyújtásával védelmet biztosít. A helyi rendszer további jellemzője, hogy a veszélyeztetettség megelőzését szolgálja. A megelőző tevékenység a köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési és sport intézményhálózaton keresztül (esetenként civil szervezetek bekapcsolódásával) valósul meg, és az egyes ágazatok együttműködésén alapul. Városunkban a gyermekvédelmi alapellátások kiépültek, a preventív gyermekvédelem minden gyermekekkel foglalkozó intézményben, szakmai programban jelen van.

⁶¹ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014. év adataival.

⁶² A 2015. évi felülvizsgálat alapján tett megállapítás.

A gyermekszegénység csökkentése átfogó, minden ágazatra kiterjedő intézkedéseket igényel. Az egyes részterületeken a foglalkoztatás, az oktatás, a lakásügy, az egészségügy, a szociális és gyermekjóléti, gyermekvédelmi szolgáltatások egymással összhangban álló és egymásra épülő intézkedéseit kell meghozni, amelyek a gyermek megszületésének pillanatától segítenek az esélyek javításában. A szegénységben vagy szegénység kockázatával élő gyermekek sajátos csoportját alkotják a fogyatékos gyermekek. A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg.

A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzet fogalmának meghatározása nem egységes a gyermekvédelem területén. Az éves gyermekvédelmi rendszer működéséről szóló beszámoló adatait és tapasztalatait értékelve meghatározhatjuk a veszélyeztetettség okokat figyelve arra, hogy egy-egy gyermek, fiatal több szempontból is érintett lehet, a veszélyeztetettségi tényezők halmozottan jelentkeznek.

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint nem változott az a tendencia, hogy a veszélyeztetettség okai között kimagaslóan a szociális helyzet a meghatározó: Szociális helyzet: A szociális helyzetből adódó veszélyeztetettség a gyermekek több mint a felét foglalta magába.

A család szétesése: Ez a veszélyeztetési ok gyakran párosul a szociális helyzet romlásával és a gyermek mentális állapotának sérülésével. A család szétesésének leggyakoribb oka, a válás a gyermek számára veszteség. Az elfojtott érzelmek a személyiségfejlődésben rendellenességeket, zavarokat eredményezhetnek.

A nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiánya: Az elhanyagolás is bántalmazás (egészségügyi-, oktatási elhanyagolás, a gyermek magára hagyása, elhagyása). A gyanújelek, tünetek jelentkezhetnek testi, viselkedésszerű és érzelmi szinteken is.

Súlyos betegség a családban: A betegség vonatkozhat szülőre, nagyszülőre és testvérre is. A családtagok hosszú vagy súlyos betegsége, az egészségtelen életmód, tartósan rossz lakhatási körülmények a gyermek testi fejlődését és egészségét is veszélyeztetik. A gyermek számára problémát okozhat a hosszan tartó, vagy súlyos betegséggel való szembesülés, a normálistól eltérő élethelyzetben való folyamatos „tartózkodás”.

A család életmódja: A családi élet súlyosabb veszélyeztető ártalmait jelenti a deviáns viselkedési formák jelenléte a család hétköznapijaiban: alkoholizmus, brutalitás, bűnöző családi környezet.

A gyermek mentális állapota, személyiségzavara: A gyakorlatban is érzékelhető a mentálisan sérült gyermekek számának növekedése. Az okok között a családi nevelés jellemző hibái - következtetlenség, szigor és kényeztetés eltúlzása, követelések hiánya a gyermek felé, vagy ellenkező esetben: a gyermek képességeit meghaladó, magas mérce állítása, az ellenőrzés, odafigyelés hiánya – tapasztalhatóak. Gyakran találkozunk az idegrendszeri betegségük miatt rendszeresen gyógyszerrel foglalkozó kisgyermekkel.

Bántalmazás: Jelei sokszor nem egyértelműek. Nehezíti a helyzetet, hogy a testi jelek hiánya nem zárja ki a bántalmazás lehetőségét (szexuális-, verbális bántalmazás nehezen felismerhető).

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

Komló városában, az országos tendenciákhoz hasonlóan emelkedő tendenciát mutat azon gyermekek száma, akik rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak, amely azt is jelenti, hogy a családok egyre nagyobb része szegényedik el.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma nagyon magas 2012-ben 1763 fő volt, amely a 0-18 éves korosztály 41,8%-a.

24. számú táblázat – rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma (TKKI 4.1.2)⁶³

év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma	Rendkívüli gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma
2008	1513	1692
2009	1625	1310
2010	1778	1484
2011	1808	1518
2012	1763	1499
2013	1647	1395

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya

A gyermekek jogán járó önkormányzati pénzbeli és természetbeni ellátások:

- Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás: Rendkívüli gyermekvédelmi támogatást kell megállapítani a létfenntartási gondokkal küzdő, vagy létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került kiskorú gyermeket nevelő családnak, fiatal felnőttnek, feltéve, hogy családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének másfélszeresét.⁶⁴
- Óvodáztatási támogatás: az óvodáztatási támogatás, mint pénzbeli támogatás illeti meg annak a halmozottan hátrányos helyzetű gyermek szülőjét, aki a három-, illetve a négyéves gyermekét beíratta óvodában, továbbá gondoskodik gyermekek rendszeres óvodába járásáról.⁶⁵

25. számú táblázat – Óvodáztatási támogatásban részesülők száma (TKKI 4.1.3)⁶⁶

év	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma
2008	0
2009	0
2010	0
2011	43
2012	35
2013	46
2014	35

Forrás: Önkormányzati adatok

⁶³ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013. év adataival.

⁶⁴ A támogatás 2015. március 1. napjától kikerült az Szt. hatálya alól. A gyermekek jogán járó önkormányzati pénzbeli és természetbeni ellátások neve 2015. március 1. napjától települési támogatás.

⁶⁵ Az óvodáztatási támogatásra vonatkozó rendelkezések 2015. szeptember 1-jével hatályon kívül helyezésre kerültek a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvényből.

⁶⁶ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014. év adataival.

- Az önkormányzat a Bursa Hungarica Szociális Ösztöndíj program keretében támogatja a felsőoktatásban tanuló szociálisan rászoruló fiatalokat. A támogatás évente átlagosan több mint 100 hallgatót érint, és melyre az önkormányzat több mint 5.000.000 forintot fordít évente.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

A gyermekek egészséges fejlődésének alapfeltétele az egészséges étkezés. A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett intézményekben történő közétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő bölcsődés, óvodás és általános iskolás gyermek térítésmentesen, rászoruló középiskolások 50%-os támogatást kapnak. 2012.évben a Nyári gyermek-étkeztetés keretében összesen napi 250 adag meleg étel került kiadásra 44 munkanapon keresztül.

26. számú táblázat – Gyermekétkeztetési kedvezmények (TKKI 4.1.3)

év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Nyári étkeztetésben részesülők száma
2008	220	480	48	250
2009	250	520	55	250
2010	252	578	129	250
2011	255	633	123	250
2012	240	573	95	250
2013	235	519	85	250
2014	221	511	80	250

Forrás: TelR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

A kérdés nem releváns, magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermek nem él Komlón

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A HEP 3.5 pontjában bemutatásra került a város 2 szegregátuma. A szegregátumban élők egyrészt alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, melynek következménye, hogy az aktív korúak jelentős része munkanélküli, a családok egyedüli bevételi forrásai az állami és az önkormányzati támogatások. Jellemző az állandósult megélhetési problémák, melynek következménye az alapvető fizikai szükségletek kielégítésének hiánya. A szegregátumban magas a veszélyeztetett, a védelembe vett, a HH és a HHH-s gyermekek száma.

A szegregátumban élők szolgáltatáshoz (gyermekjóléti, köznevelési, egészségügyi, szociális, közművelődési) való hozzáférése biztosított.

A köznevelési intézmények programjaikkal és az azt megvalósító pedagógusokkal jelentős mértékben hozzájárulnak a város és elsősorban a szegregátum területén élő gyermekek esélyegyenlőségének javításához. A Kenderföld-Somági Általános Iskola, a Kökönyösi Oktatási Központ Szakközépiskola⁶⁷ Integrált Pedagógiai Rendszert alkalmaz.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékossgal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

A városban 10 területi védőnő dolgozik. A védőnők családlátogatásaik során a várandós kismamák, gyermekes anyukák fordulnak problémáikkal. Nagyon sokszor elég egy megerősítő beszélgetés ahhoz, hogy problémájukkal orvoshoz forduljanak. Az iskoláskorúaknál az érzékszervi méréseket és egészségügyi ismeretterjesztést végeznek.

27. számú táblázat - Védőnői álláshelyek száma (TKKI 4.3.1)⁶⁸

év	védőnői álláshelyek száma	Egy védőnőre jutó gyermekek száma
2008	10	154,9
2009	10	149,4
2010	10	146,9
2011	10	133,3
2012	10	128,9
2013	10	115,8

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatgyűjtés

A gyermeklétszám csökkenéséhez kapcsolódóan az egy védőnőre jutó gyermeklétszám az elmúlt 5 évben közel 20%-kal csökkent.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

A gyermekek egészségügyi szűrése biztosított, részben a védőnői hálózaton keresztül, részben intézményhálózaton keresztül. A bölcsődében, óvodákban, általános és középiskoláinkban zajló szűrőprogramok rendszerek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A köznevelési intézményekben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozta. Pl.: Víz napja, Föld napja, tömegsport, stb. A városban 5 házi gyermekorvos biztosítja a gyermekorvosi ellátást.

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás fenntartásában működik a Szilvási Bölcsőde, mely 2010-2011 években 1 csoport családi napközivel is rendelkezett, azonban a jogszabályi változások következtében az igénybevevők számának csökkenése a családi napközi

⁶⁷ Intézményi névváltozás : Pécsi Szakképzési Centrum Kökönyösi Középiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma

⁶⁸ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013. év adataival.

megszüntetését eredményezte. Komlón működik - nem állami fenntartásban - 7 fővel az Aprajafalva Családi Napközi és Játszóház, mely gyermekfelügyelet szolgáltatást is ellát.

28. számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (TKKI 4.3.3)⁶⁹

év	bölcsődék száma	bölcsődébe beírt gyermekek száma	Szociális szempontból felvett gyerekek száma (munkanélküli szülő, veszélyeztetett gyermek, nappali tagozaton tanuló szülő)	Működő összes bölcsődei férőhelyek száma
2008	2	92	5	50
2009	2	84	5	60
2010	2	81	6	94
2011	2	136	8	94
2012	1	106	6	68
2013	1	113	14	68
2014	1	115	11	68

Forrás: Önkormányzati adatok

29. számú táblázat - Családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma (TKKI 4.3.4)⁷⁰

év	családi napköziben engedélyezett férőhelyek száma	családi napköziben a térítésmentes férőhelyek száma
2008	0	0
2009	7	0
2010	14	0
2011	14	0
2012	7	0
2013	7	0
2014	7	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Intézményi

Az óvodai ellátás a városban az önkormányzat fenntartásában működő Komló Városi Óvoda biztosítja 1 székhely intézménnyel és 8 tagintézménnyel, valamint a Katolikus Caritas által fenntartott Boldog Ceferino Óvoda biztosítja. A település minden városrészében található óvoda, összesen 31 óvodai csoport 775 férőhellyel biztosítja az óvodáskorú gyermekek ellátását. Az óvodák kihasználtsága nagy mértékben függ a jogszabályi környezettől. A Nemzeti köznevelésről szóló 2011. CXCV. törvény értelmében 2014. szeptember 1. napjától minden 3 éves gyermek számára kötelező lesz az óvodai ellátás igénybevétele, mely alól csak külön eljárás keretében kérhet felmentést a szülő.

30. számú táblázat – Boldog Ceferino Óvodai nevelés adatai (TKKI 4.4.1)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db
Az óvoda telephelyeinek száma	1
Hány településről járnak be a gyermekek	1
Óvodai férőhelyek száma	50
Óvodai csoportok száma	2
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6,30-16,30

⁶⁹ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014. év adataival.

⁷⁰ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014. év adataival.

A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	06.17-08.31	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	4	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	4	-
Gyógypedagógusok létszáma		-
Dajka/gondozónő	2	-
Kisegítő személyzet		-

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

31. számú táblázat – Óvodai nevelés adatai Komló Városi Óvoda (TKKI 4.4.1)

ÓVODAI ELLÁTOTTSÁG	db	
Az óvoda telephelyeinek száma	8	
Hány településről járnak be a gyermekek	5	
Óvodai férőhelyek száma	725 fő	
Óvodai csoportok száma	29	
Az óvoda nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	5,30-17,00	
A nyári óvoda-bezárás időtartama: ()	4-6 hét	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
Óvodapedagógusok száma	61	-
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	61	-
Gyógypedagógusok létszáma	-	-
Dajka/gondozónő	29	-
Kisegítő személyzet	18	-

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

2014-ben az óvodapedagógusok és ebből a diplomás óvodapedagógusok száma 60 főre csökkent, a gyógypedagógusok száma 1 főre változott.⁷¹

32. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai (TKKI 4.4.3)⁷²

év	3-6 éves korú gyermekek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermekek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	40	2	40	1	40	
2009	36	2	40	1	36	
2010	41	2	50	1	41	integrált 2 cs
2011	37	2	50	1	37	integrált 2 cs
2012	38	2	50	1	38	integrált 2 cs

⁷¹ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

⁷² A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014. év adataival.

2013	38	2	40	1	38	integrált 2 cs
2014	38	2	40	1	38	integrált 2 cs

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

33. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai Komló Városi Óvoda (TKKI 4.4.3.)⁷³

év	3-6 éves korú gyermek száma	óvodai gyermekcsoportok száma	óvodai férőhelyek száma	óvodai feladat-ellátási helyek száma	óvodába beírt gyermek száma	óvodai gyógypedagógiai csoportok száma
2008	712	29	725	8	712	-
2009	692	29	725	8	692	-
2010	730	29	725	8	730	-
2011	730	29	725	8	730	-
2012	717	29	725	8	717	-
2013	634	29	725	8	634	-
2014	619	29	725	8	619	-

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Pedagógiai Szakszolgálat a szakszolgálati feladatellátás keretében biztosítja a nevelési tanácsadás, pszichológiai és logopédiai ellátást.

A megfelelő végzettségű gyógypedagógus hiányában a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai neveléséhez az utazó gyógypedagógiai hálózat szakemberei nyújtanak segítséget.⁷⁴

d) gyermekjóléti alapellátás

A gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatások közül helyben megoldott a gyermekjóléti szolgáltatás. A gyermekjóléti feladat ellátás alapvető feladata, hogy segítse a gyermekek családban történő nevelkedését, kiemelt feladatuk a családban élő gyermekek érdekeinek védelme, a szülők támogatása annak érdekében, hogy a gyermek testi, érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlesztésük családjuk körében biztosított legyen.

e) gyermekvédelem

34. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TKKI 4.1.1)⁷⁵

év	védelembe vett 18 év alattiak száma	Megszüntetett esetek száma a 18 év alatti védelembe vettek közül	veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma
2008	101	10	154
2009	115	15	177
2010	151	17	230
2011	156	38	240
2012	169	31	232
2013	87	28	427
2014	101	32	495

Forrás: TeIR, KSH Tstar

⁷³ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014. év adataival.

⁷⁴ A 2015. évi felülvizsgálat alkalmával tett kiegészítés.

⁷⁵ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014. év adataival.

A gyermekvédelem középpontjában meghatározó szerepet betöltő jelzőrendszer áll. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat kiemelt feladata a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, melyet a prevenciós munka első számú eszközének tekintünk. A veszélyeztetettség jelzésére épülő gyermekjóléti szolgáltatás hatékonyságát jelentősen befolyásolja a jelzőrendszer működésének minősége.

A jelzőrendszer tagjainak együttműködése az esetek és a problémák mentén történik. A veszélyeztetettségre vonatkozó összes jelzések száma 2012. évben 1103 (2011. évben 1 242) 2012. évig az önkormányzati fenntartású köznevelési intézményekben a gyermekvédelmi munkát gyermekvédelmi felelős látta el.

f) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A krízishelyzetben lévő családok számára a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, illetve a „Szent Borbála Otthon” Nonprofit Kft. által fenntartott Családok Átmeneti Otthona tud segítséget nyújtani.

g) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

Az egészségfejlesztési programokhoz, az köznevelési intézmények által szervezett sport és szabadidős programokhoz való hozzáférés mindenki számára biztosított Komlón. Az Erkel Ferenc Alapfokú Művészeti Iskolában a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek az első tanszak tekintetében ingyenesen vehetnek részt az oktatásban.

A 2004/2005-ös nevelési évtől kezdődően a város általános iskoláiban az úszásoktatás tanrendbe illesztésre került. A szabadidős tevékenységek szervezésében nagy szerep hárul a közművelődési és közgyűjteményi intézményekre, illetve a civil szervezetekre. A szolgáltatások egy része költségtérítéses (pl. nyári táborok), mely a hátrányos helyzetű gyermekek számára kevésbé elérhetők.

h) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv

Az intézményi étkeztetés a HEP korábbi fejezetében már bemutatásra került. A rászoruló gyermekek szünidei étkeztetését az önkormányzat az állami forrás igénybevételeivel biztosítja.

2013. szeptember 1-től felmenő rendszerben minden tanuló ingyen kapja a tankönyveket. A többi évfolyamon megmaradt a rászorultság alapján járó ingyenes tankönyvtámogatás.⁷⁶

i) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Statisztikai adatok nem állnak rendelkezésre a gyermekek hátrányos megkülönböztetésre vonatkozóan.

j) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) az ellátórendszerek keretein belül

A köznevelési intézmények esetében a hátrány kompenzálására szolgál az Integrált Pedagógia Rendszer, mely lehetővé teszi a halmozottan hátrányos helyzetű tanulók szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozását.

⁷⁶ A 2015. évi felülvizsgálatkor tett kiegészítés.

Ennek keretei között a diákok személyiségfejlesztése, közösségfejlesztése, egyéni képességeinek, tehetségének kibontakoztatása, fejlődésének elősegítése, tanulási, továbbtanulási esélyének kiegyenlítése zajlik.

Az Integrált Pedagógia Rendszer (IPR) hazai pályázati forma a 2014/2015. tanévtől már nem létezik. Helyette EU-s pályázatok voltak és várhatók a következő pályázati ciklusban is.⁷⁷

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatást, különleges gondozást a gyermek életkorától és állapotától függően – a fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak szerint – az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében szerveztük meg.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvényben bővült a kiemelt figyelmet igénylő gyerekek, tanulók fogalma:

„4. § 13. pontja értelmében kiemelt figyelmet igénylő gyermek, tanuló:

a) különleges bánásmódot igénylő gyermek, tanuló:

aa) sajátos nevelési igényű gyermek, tanuló,

ab) beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló,

ac) kiemelten tehetséges gyermek, tanuló,

b) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és

halmozottan hátrányos helyzetű gyermek, tanuló,”⁷⁸

35. számú táblázat - Általános iskolában tanuló száma (TKKI 4.4.7.)⁷⁹

tanév	Általános iskola 1-4 évfolyamon tanulók száma	Általános iskola 5-8 évfolyamon tanulók száma	általános iskolások száma	napközis tanulók száma	
	fő	fő	fő	fő	%
2010/2011	867	880	1747	503	28,8%
2011/2012	841	869	1710	510	29,8%
2012/2013	831	837	1668	545	32,7%
2013/2014	852	830	1682	675	40,1%

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

Komló város általános iskolás korú gyermekeinek a száma a vizsgált időszakban 1747 főről 1668 főre csökken, azonban a napközi szolgáltatást igénybevevők aránya folyamatosan emelkedik. Komló város területén 5 általános iskolai és 1 gyógypedagógiai általános iskola feladat-ellátási helyen vehetik igénybe a tanulók az általános iskolai oktatást.

⁷⁷ A 2015. évi felülvizsgálatkor tett kiegészítés.

⁷⁸ A 2015. évi felülvizsgálatkor tett kiegészítés.

⁷⁹ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013/2014. év adataival.

36. számú táblázat - Általános iskolák adatai (TKKI 4.4.8)⁸⁰

tanév	általános iskolai osztályok száma			általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban			általános iskolai feladat-ellátási helyek száma
	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	1-4 évfolyamon	5-8 évfolyamon	összesen	db
2010/2011	36	37	73	6	5	11	6
2011/2012	34	38	72	5	5	10	6
2012/2013	34	39	73	6	6	12	6
2013/2014	35	38	73	6	6	12	6

Forrás: Önkormányzati
adatgyűjtés

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók nyilvántartása a szülő által önkéntesen benyújtott nyilatkozat alapján történik. A HHH gyerekek száma a 2012-es évben 132 fő. Az óvodába járó gyermekek közül 702 fő (35 %) HH, a nyilvántartott HHH gyermekek száma 33 fő. Az általános iskolákban a HH-s gyermekek száma 757 fő, melyből 132 HHH-s.

2013. augusztus 31-éig a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek fogalmát a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény 121. §-a tartalmazta. A gyermekek védelméről és a gyámsági igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvénybe (a továbbiakban: Gyvt.) 2013. szeptember 1-jei hatállyal került be a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek (fiatal felnőtt) fogalma és ennek megállapítása, mint a gyermekvédelmi gondoskodás körébe tartozó hatósági intézkedések egyike.⁸¹

A jogszabályi változásnak köszönhetően 2015 évben a hátrányos és a halmozottan hátrányos gyermekek száma az alábbiak szerint alakult: Óvodai nevelésben részt vevő HH-s gyermekek száma 58 fő, HHH-s gyermekek száma 43 fő. Alapfokú iskolás HH-s gyermekek száma 182 fő, HHH-s gyermekek száma 95 fő. Középfokú iskolás HH-s gyermekek száma 50 fő, HHH-s gyermekek száma 24 fő. Összesen 290 fő HH-s, és 162 HHH-s gyermek él Komlón.⁸²

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek integrált nevelését-oktatását az óvodák tekintetében a Körtvélyesi, a Belvárosi, a Szilvási és a Hunyadi Óvodák látják el. Az óvodások közül az SNI-s gyermekek száma 15 fő. Az iskolák közül a Kökönyösi Oktatási Központ Szakközépiskola⁸³ mindkét feladat-ellátási helyén, a Kökönyösi Gimnázium és a Kökönyösi Gimnázium Gagarin Általános Iskolája, a Kenderföld-Somági, a Szilvási Általános Iskola, a Szilvási Általános Iskola Felsőszilvási Általános Iskolája és a Kodály Zoltán Ének-zenei Katolikus Általános Iskola látja el. Az SNI-s tanulók szegregált oktatása történik a BM-EGYMI⁸⁴ intézményében. Az integráltan oktatott SNI-s gyermekek száma 92 fő, a szegregáltan oktatott gyermekek száma 108 fő.

Az integráltan oktatott SNI-s gyermekek száma 182 fő, a szegregáltan oktatott gyermekek száma 126 fő. (2015. október 1. napi adat). A Komlói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium utazó gyógypedagógusi hálózata segíti a

⁸⁰ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013/2014. év adataival.

⁸¹ A 2015. évi felülvizsgálatkor tett kiegészítés : jogszabályváltozás.

⁸² A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

⁸³ Intézményi névváltozás : Pécsi Szakképzési Centrum Kökönyösi Középiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma.

⁸⁴ Intézményi névváltozás : Komlói Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Óvoda, Általános Iskola, Speciális Szakiskola és Kollégium.

sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelését oktatását ott, amelyik intézményben nincs az ellátáshoz szükséges megfelelő végzettségű gyógypedagógus. 2015. május 5. napjától a Komló Városi Óvoda valamennyi tagóvodájában folyik a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált oktatása.⁸⁵

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Az óvodapedagógusok és tanárok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Valamennyi intézmény infrastruktúrája megfelelő szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik, a pedagógusok munkáját a pedagógiai szakszolgálat munkatársai (logopédus, pszichológus). Az SNI-s gyermekek esetében a Tanulási Képességet Vizsgáló Rehabilitációs Szakértői Véleményében meghatározott gyógypedagógus vesz részt a fejlesztésben.

A pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő, a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén. A Humánerőforrás és a Társadalmi Megújulás Operatív Program keretében a Kökönyösi Oktatási Központ Szakközépiskola⁸⁶ szinte minden pedagógus érintett volt, és részt vett esélyegyenlőséghez kapcsolódó módszertani képzésen. A pedagógusok továbbképzése részben önkormányzati részben uniós forrásokból valósul meg.

Iskolapszichológus munkájára a gyermekekkel való egyéni beszélgetés mellett a pedagógusoknak is nagy igényük van a gyermek személyiségfejlesztése során. Folyamatosan nő a pszichológusok által tartott osztályfőnöki órák száma és egyre több köznevelési intézményben tartottak a pszichológusok a szülők részére foglalkozást, szülői klubot.

Prevenációs céllal, és a feltárt esetek enyhítésére működnek a köznevelési és gyermekjóléti intézményekben a segítő szakemberek: védőnő, gyógypedagógus, fejlesztő pedagógus, gyermekvédelmi felelős. A gyermek- és ifjúságvédelmi felelősök fontos feladatot látnak el a köznevelési intézményekben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenációt, egészségnevelést illetően.

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációk

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

A 2012. évi Országos kompetenciamérések a 6., 8. és 10. évfolyamos tanulók teljes körében mérték a matematikai eszköztudást és a szövegértési képességeket. Az eredmények azt mutatják, hogy a város oktatási intézményeibe járó tanulók az egyes vizsgált évfolyamokon vagy egy kicsit elmaradtak, vagy az országos átlag környékén teljesítettek mindkét kompetenciaterületen. Egyértelműen látható, hogy azon iskolákban, ahol a HH-s, HHH-s és SNI-s gyermekek száma magas (Kenderföld-Somági Általános Iskola, Gagarin Általános Iskola) ott a továbbtanulási mutatók tekintetében nagyobb arányú a szakközépiskolákba, szakiskolákba továbbtanulók aránya a gimnáziumba továbbtanulók számához viszonyítva, ezen intézményekben magasabb az évfolyamot ismétlők száma is.

⁸⁵ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

⁸⁶ Intézményi névváltozás : Pécsi Szakképzési Centrum Kökönyösi Középiskolája, Szakiskolája és Kollégiuma.

Komló városában az általános iskolai oktatás hatékonyságát mutatja, hogy a 8. évfolyamot eredményesen elvégzők aránya igen magas, meghaladja a 95%-ot.

37. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek a nappali oktatásban (TKKI 4.4.12.)⁸⁷

tanév	8. évfolyamot eredményesen befejezettek száma / aránya a nappali rendszerű oktatásban	
	fő	%
2010/2011	201	96,6
2011/2012	223	95,3
2012/2013	194	94,3
2013/2014	190	94,4

Forrás: Önkormányzati adatgyűjtés

e) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az Önkormányzat hozzájárul a gyermekekkel kapcsolatos költségekhez, illetve a gyermekek gondozásával kapcsolatos feladatokhoz. A helyi gyermekvédelmi rendszer sajátossága, hogy minden gyermek számára gondoskodást nyújt, ugyanakkor fokozott védelemben részesíti az arra rászorulókat. A különböző ágazatok együttműködnek és egymást segítik. Az egyes szolgáltatások, ellátások szociális rászorultság alapján, más ellátások ún. anyagi jogon járnak a gyermekek részére.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.
A köznevelési rendszer átalakításával önkormányzat fenntartó státuszból működtetői státuszba került.	2013. január 1 napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított.
A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Felzárkóztató, hátránykompenzáló programok szervezése

⁸⁷ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012/2013 és a 2013/2014. év adataival.

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Önkormányzat és annak intézményei a helyzetelemzés készítésének időpontjában csak kevés adattal rendelkeznek a megadott szempontok és problémák tekintetében.

A demográfiai adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg:

- a település összlakosságának 52 %-a nő (13575 fő);
- a női lakosok kevesebb mint fele 19-65 éves tehát aktív korú (6739 fő);

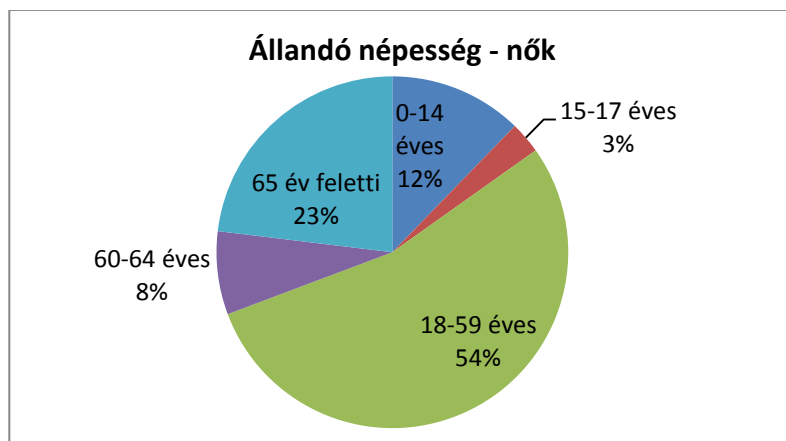
38. számú táblázat - Állandó népesség (TKKI 2.)

	fő			%	
	nők	férfiak	összesen	nők	férfiak
	13575	12444	26019	52%	48%
0-2 évesek					
0-14 éves	1527	1625	3152	48%	52%
15-17 éves	362	397	759	48%	52%
18-59 éves	6739	7966	14705	46%	54%
60-64 éves	952	739	1691	56%	44%
65 év feletti	2875	1717	4592	63%	37%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A népesség nemek szerinti megoszlása a népességen belül helyi szinten is jól mutatja, hogy a nők átlagosan magasabb életkort érnek meg, mint a férfiak. A 65 év feletti állandó népességen belül a nők aránya 2011-ben 63 %.

2. számú diagram – Nők száma az állandó népességen belül (TKKI 2.)

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége az elmúlt évtizedekben jelentős változáson ment keresztül. Elmondható, hogy a nők egyre nagyobb hányada dolgozik és kell ezáltal helyt állnia a munkahelyén és a családi életben, melynek összehangolása sokszor nehézségekkel jár.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A településen a munkanélküliek aránya és száma az alábbiak szerint alakult:

- 2011 januárjában a regisztrált álláskeresők száma 2241 fő, a munkavállalási korú lakónépesség 12,3 %-a.

- A nem szerinti megosztásban 2011. évben a regisztrált álláskeresők között a nők aránya magasabb lett 53,9 %. A 180 napot meghaladóan regisztrált munkanélküliek körében 2011-ban közel 60%-os a nők aránya.

39. számú táblázat - A munkanélküliek és a 180 napnál régebben munkanélküliek száma és aránya (TKKI 3.2.3)⁸⁸

év	nyilvántartott/regisztrált munkanélküli			180 napnál régebben regisztrált munkanélküli					
	fő			fő			%		
	nő	férfi	összesen	nő	férfi	összesen	Nő	férfi	összesen
2008	922	1006	1928	506	522	1028	54,9%	51,9%	53,3%
2009	1084	1247	2331	650	673	1323	60,0%	54,0%	56,8%
2010	1136	1192	2328	703	672	1375	61,9%	56,4%	59,1%
2011	1210	1031	2241	645	464	1109	53,3%	45,0%	49,5%
2012	1181	1174	2355	764	672	1436	64,7%	57,2%	61,0%
2013	628	609	1237	338	249	587	53,8%	40,9%	47,5%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

40. számú táblázat - Foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében (TKKI 5.1.1)⁸⁹

év	Munkavállalási korúak száma		Foglalkoztatottak		Munkanélküliek	
	férfiak	nők	férfiak	nők	férfiak	nők
2008	9382	9496	n.a.	n.a.	1006	922
2009	9292	9368	n.a.	n.a.	1247	1084
2010	9196	9283	n.a.	n.a.	1192	1136
2011	9102	9173	n.a.	n.a.	1031	1210
2012	9008	7870	n.a.	n.a.	1101	1196
2013	8911	8890	n.a.	n.a.	968	1031

Forrás: Teir és helyi adatgyűjtés

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

Nincs arra vonatkozó adat, hogy a nők részvételi aránya a foglalkoztatást segítő és a képzési programokban szignifikáns eltérést mutatna.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettség önmagában is nehezíti a munkaerő-piaci elhelyezkedést. Gyakori a nők körében, hogy az alacsony iskolai végzettség oka a korai gyermekvállalás, mely tovább nehezíti a munkaerő-piacon való elhelyezkedésüket.

d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

Tapasztalataink szerint a nők között is kiemelten hátrányos helyzetben vannak

- a 45 év feletti nők a változó képzettségi követelmények,
- a pályakezdők a szakmai tapasztalat hiánya,
- a gyesen lévő, illetve a kisgyermekes anyukák a munkából való kiesés miatt.

⁸⁸ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

⁸⁹ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

A veszélyeztetett korcsoportba tartozó nők foglalkoztatása különös figyelmet és támogatást igényel. Az anyagi kiszolgáltatottságukat fokozza, hogy sokan nem tudják felmutatni a nyugdíjjogosultsághoz szükséges ledolgozott munkaidőt.

Tapasztalataink szerint a gyermekvállalás, a munkahelytől való hosszabb idejű távolmaradás nagymértékben rontja a nők munkaerőpiacra való visszalépésének esélyeit.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A kisgyermeket nevelő nők és férfiak esélyeit a szolgáltatási hiányosságok alapvetően rontják. A kisgyermekesek munkaerő-piaci esélyeinek tekintetében elsődleges a bölcsődei férőhelyek száma. Városunkban a gyermekek napközbeni ellátását szolgáló bölcsődei férőhelyek és családi napközi hálózat minden igényt kielégít, jelenleg váró lista nincs.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anya és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban kezdi meg: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi-, szociális juttatások megismerésében és a hozzá tartozó nyomtatványok kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítására alapvetően az iskolában kerül sor.

41. számú táblázat - Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe (TKKI 5.3)

év	védőnők száma	0-3 év közötti gyermekek száma	átlagos gyermekszám védőnőnként
2008	10	913	91
2009	10	858	86
2010	10	788	79
2011	10	810	81
2012	10	717	72
2013	10	702	70

Forrás: TelR és helyi adatgyűjtés

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

Jellemzően az erőszak jó része a családban marad, hiszen a nőket, illetve a családokat érő erőszakos cselekedetek nagy része ma még felderítetlen. A gyermekvédelmi, szociális szolgáltatások, a védőnői hálózat, a rendőri tevékenység eredményeként, a jelzőrendszerek alapján egyre több esetre derül fény, egyre többen tudják, hogy problémáikkal hova fordulhatnak segítségért.

2014. évben a családon belüli erőszakkal kapcsolatban 90 bejelentést tettek az állampolgárok. Ebből 3 esetben bűncselekmény, 10 esetben szabálysértés miatt indult eljárás.

Az elkövetők jellemzően férfiak (78 fő), míg az áldozati oldalon jellemzően nők (71 fő) szerepeltek. A vele egy háztartásban élő sérelmére 50 ügyben történt bejelentés, más háztartásban élő hozzátartozó sérelmére 17 ügyben. Összesen 11 esetben történt a volt házastárs, élettárs-, egyéb családon belüli erőszak miatt pedig 12 esetben történt bejelentés.

Ideiglenes megelőző távoltartásban határozatot Komló Rendőrkapitányság 2014 évben nem hozott. Folyamatban lévő büntetőeljárás során bíróság által meghozott távoltartások száma egy volt. A családsegítő szolgálatok értesítése 76, a gyermekjóléti szolgálatok értesítése 14 esetben történt.⁹⁰

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

A szolgáltatások közvetítése a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat feladata.

A családok átmeneti elhelyezését részben a Szent Borbála Otthon Nonprofit Kft-vel kötött szerződés alapján biztosítja az önkormányzat.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Önkormányzat példamutatással hívja fel a figyelmet a nők társadalmi szerepvállalásának erősítésére. A 15 önkormányzati képviselő között 5 nő található, ez 33%-os arányt jelent.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A roma nők, a kisgyermeket nevelő, a sokgyermekes, vagy gyermeküket egyedül nevelő anyák, valamint a 45 év feletti nők különösen, többszörösen is hátrányos helyzetben vannak a munkaerőpiacon. Ennek oka egyebek között a magyar társadalom hagyományos családmodelljében keresendő: még ma is sokan vallják, hogy a nők helye a ház körül, a családban van, nem a munkaerőpiacon. Ezt a szemléletet tovább súlyosbítják a nőkkel kapcsolatos negatív sztereotípiák.

A munkanélküliség aránya körükben magasabb, ez társadalmi probléma, amelyen komplex programokkal lehet enyhíteni.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Bővíteni kell a gyermekvállalás miatt a munkaerőpiactól hosszabb időre távol maradó aktív korú családtagok által kedvezményesen igénybe vehető, korszerű ismeretek megszerzését célzó speciális képzési programok körét.
A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése

⁹⁰ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés. Forrás: Komló Rendőrkapitányság 2014 évi beszámolója

6. Az idősök helyzete, esélyegyenlősége

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Komló városára a demográfiai mutatók alapján az előregedés a jellemző. 2011-ben 100 fő 14 év alatti fiatalra 147,5 fő 65 év feletti lakos jutott.

A demográfiai folyamat jellemzőit az alábbiakban foglalhatjuk össze:

- növekszik az átlagéletkor,
- magasabb a középkorúak halandósága,
- nők hosszabb élettartama.

Az időskorban jellemző megbetegedések - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák is jelen vannak. Az idős ember egyedül marad, izolálódik, szellemi és fizikai aktivitása hanyatlik, önellátási képessége beszűkül. Ez nagyon sok embernél okoz pszichés megbetegedéseket. Különösen gyakori a depresszió és a demencia kialakulása. Jellemző, hogy a betegségek általában együttesen fordulnak elő, különösen 70 éves kor fölött jellemzőek a súlyos, krónikus megbetegedések és az előrehaladott demencia.

A nyugdíjasok száma folyamatos csökkenést mutat, 2011-ben a nyugdíjasok száma 9219 fő, melynek 56 %-a nő.

42. számú táblázat – Nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma nemek szerint (TKKI 6.1.1)⁹¹

év	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő férfiak száma	nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülő nők száma	összes nyugdíjas
2008	4357	5473	9830
2009	4242	5348	9590
2010	4165	5210	9375
2011	4064	5155	9219
2012	3926	4996	8926
2013	3827	4940	8767

Forrás: TeIR, KSH Tstar

Az időskorúak járadéka a megélhetést biztosító jövedelemmel nem rendelkező, időskorú személyek részére nyújtott támogatás. Ezen támogatást csak nagyon kisszámú idős ember veszi igénybe Komló városában 2011-ben számuk 7 fő volt.

Az elmúlt két évben az időskorúak járadékában részesülők száma megduplázódott a 2011. évhez képest.⁹²

43. számú táblázat - Időskorúak járadékában részesülők száma (TKKI 6.3.2)⁹³

év	időskorúak járadékában részesülők száma
2008	11
2009	9
2010	8

⁹¹ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

⁹² A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

⁹³ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2013., 2014., 2015. év adataival.

2011	7
2012	11
2013	10
2014	14
2015	14

Forrás: TelR, KSH Tstar

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Magyarországon az elmúlt években a gazdasági válság következtében az 55 feletti regisztrált munkanélküliek száma növekedést mutat, számuk 2008-ban mindössze 3,8% volt, addig 2011-ben ez a szám 8,4 %-ra nőtt. Az idősek, nyugdíjasok jövedelmi helyzetére tekintettel az egészségesek szívesen végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet. Erre esély, a munkaerő-piacon nincs, kivétel ha speciális tudással rendelkezik.

b) tevékeny idős korban (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek szakmai tapasztalata sok területen lenne hasznosítható, azonban rendkívül kevés munkalehetőség biztosított a számukra. A munkalehetőségek csökkenése, a jogszabályi környezet nem kedvez az idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának. Az „élethosszig tartó tanulás” idős korban is fontos lenne, mely városunkban elsősorban az informatikai képzések (pl. Közösségek Háza – Kattints rá nagy program) területén valósul meg, ezen pozitív tapasztalatok a képzési lehetőségek kiterjesztését indokolnák.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Az önkormányzatnak nincsenek statisztikai adatai az idősek hátrányos megkülönböztetésére a foglalkozás területén.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A helyi közszolgáltatások terén az idősekkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a város minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az idős korúak részére szerveződik.

A Településen a szolgáltatások köre rendkívül színes képet mutat. Az önkormányzat eleget tesz minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedéseket is biztosít.

A szociális ellátási szolgáltatások közül egyre nagyobb igény jelentkezik a bentlakásos szolgáltatások iránt. Nappali ellátást (idősek klubja) szolgáltatást igénybe vevők száma a 64 éves lakosság 1%-a.

44. számú táblázat - 64 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő idős korúak száma (TKKI 6.3.1)⁹⁴

év	64 év feletti lakosság száma	nappali ellátásban részesülő idős korúak száma	
	fő	fő	%
2008	4484	26	1%
2009	4509	27	1%
2010	4550	26	1%
2011	4592	40	1%
2012	4657	38	1%
2013	4760	35	1%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A városban számos kulturális program kerül megrendezésre, melyek minden korosztály számára kínálnak szórakozási, kikapcsolódási lehetőséget. Az időseket ellátó intézmények nagy hangsúlyt fektetnek az idősek igényeihez igazodó programszervezésre.

Komló legjelentősebb kulturális és közművelődési intézménye a Községek Háza, Színház- és Hangversenyerem. A város (a Községek Házának szervezésében) 1972 óta rendezi meg (kétévente) a Kodály Zoltán Nemzetközi Gyermekkorú Fesztivált. Szintén önkormányzati fenntartású a közösségi művelődés másik fontos helyi intézménye, a Komló Város Önkormányzat József Attila Városi Könyvtár és Muzeális Gyűjtemény.

Komló életében jelentős szerepet tölt be a jelenleg működő csaknem 140 civil szervezet. A közművelődési és kulturális tevékenységet folytató szervezetek közül kiemelendő a Komló Városért Alapítvány, a Független Ifjúsági és Kulturális Szervezet, a Pöndöly Néptánc és Hagyományőrző Egyesület, a Fekete Gyémántok Cigány Hagyományőrző Egyesület, a Komlói Honismereti és Városszépítő Egyesület. A nemzetiségi önkormányzatok szintén végeznek kulturális tevékenységet. Közös szervezik meg a Komlói Napok rendezvénysorozat keretében a „Nemzetiségi Színpad” elnevezésű eseményt, ahol fellépési lehetőséget biztosítanak a sajátos kultúrájukat bemutató hazai, esetenként külföldi művészeti csoportoknak, együtteseknek.⁹⁵

c) idősek informatikai jártassága

Az önkormányzat intézménye a Községek Háza, Színház- és Hangversenyerem által szervezett a „Kattints rá nagy!” program keretében lehetőségük van a nyugdíjasoknak elsajátítani az internet és a számítógép használatának alapjait.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az idősek számára elsősorban a közművelődési és közgyűjteményi intézmények kínálnak programokat. A Nyugdíjas Egyesület rendszeresen szervez tagjainak programokat. A szociális intézmények elsősorban a szolgáltatást igénybe vevők számára.

⁹⁴ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2012., 2013. év adataival.

⁹⁵ A 2015. évi felülvizsgálat során tett kiegészítés.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Magas az egyedül élők aránya.	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti bővítése.
A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése
Gyakran válnak áldozattá.	Idősök személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.
Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

A 2001. évi népszámlálás adatai szerint 577 ezer fogyatékkal élő ember van Magyarországon, a népesség 5,7 százaléka. A népesség fogyatékoságtípus szerinti megoszlása: mozgáskorlátozottak aránya 43,6 %, látássérült 14,4 %, értelmi fogyatékos 9,9 %, hallássérült 10,5 %, egyéb 21,6 %. A fogyatékos népességen belül továbbra is a mozgássérülteké a legnépesebb csoport. Jelentősen emelkedett az egyéb, pontosan meg nem határozott fogyatékoságban szenvedők aránya. A fogyatékkal élőkre vonatkozóan nem állnak rendelkezésre értékelhető statisztikai adatok, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

7.1 A településen fogyatékosággal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A megváltozott munkaképességűek foglalkoztatását az önkormányzat lehetőségeihez mérten támogatja és segíti azon vállalkozásokat, amelyek megváltozott munkaképességű munkavállalókat foglalkoztatnak (így a Főkefe Nonprofit Kft.-t, a Komló-Habilis Nonprofit Kft.)

b) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A fogyatékkal élő munkaerő-piaci helyzete rendkívül kiszolgáltatott, azonban statisztikai adatunk a hátrányos megkülönböztetésről nem áll rendelkezésünkre.

c) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A köznevelési intézményekben a fogyatékos gyermekek, fiatalok ellátása rendkívül nagy fejlődésen ment keresztül az elmúlt években. Az integráltan nevelhető gyermekek, fiatalok esetében minden fogyatékoság típusához igazodó nevelés feltételei megteremtésre kerültek a városban.

A szociális ellátás területén szakosított ellátások a megyeszékhelyen vehetők igénybe.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A jogszabályi változások a fogyatékossgal élő és megváltozott munkaképességű emberek pénzbeli és természetbeni ellátására jelentős mértékben hatott. A rokkantnyugdíjas rendszer megváltoztatása jelentős mértékben átalakított az ellátásokat. A jogosultsági viszonyok jelentős mértékben szigorodtak és a felülvizsgálat követően a nyílt munkaerő-piacra való visszatérésük sok nehézséggel fog járni.

45. számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek szociális ellátásaiban részesülők száma (TKKI 7.1.1)⁹⁶

év	megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma	egészségkárosodott személyek szociális ellátásaiban részesülők száma
2008	1223	n.a.
2009	1156	n.a.
2010	1072	n.a.
2011	2658	n.a.
2012	2450	n.a.
2013	2282	n.a.

Forrás: TeiR

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. Az egészségügyi, szociális szolgáltatások, a kulturális programokhoz történő fizikai akadálymentesített helyszínen érhetőek el.

A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az Önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, játszóterek felújítása során gondoskodunk a hozzáférés akadálymentességének biztosításáról.

a) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A Komlói Közös Önkormányzati Hivatal épülete a DDOP-3.1.1-09-2009-0055 projekt keretében teljes körűen akadálymentesítésre kerül, illetve akadálymentessé vált a város hivatalos honlapja is. A DDOP-3.1.2/2F-2f-2009-0017 projekt keretében projektarányos akadálymentesítés történt a Kökönyösi Oktatási Központ Szakközépiskola 9 feladat-ellátási helyén. Akadálymentesített a Kórház és az idősek otthona Liliom utcai épülete.

⁹⁶ A táblázat adatai a 2015 évi felülvizsgálatkor kiegészítve a 2011., 2012., 2013. év adataival.

b) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Komló Város Sportközpontja részlegesen akadálymentesített, illetve részleges akadálymentesítésre került sor a DDOP-4.1.1/D-09-2f-2009-0001 projekt keretében a Községek Háza, Színház-és Hangversenyterem.

c) munkahelyek akadálymentesítettsége

Többnyire elmondható, hogy a városban elenyésző az akadálymentesített munkahelyek száma, ezen munkahelyek is pályázati források felhasználásával kerültek kialakításra.

d) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Az önkormányzat az új beruházások esetében kiemelt hangsúlyt fektet az akadálymentesség biztosítására.

e) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

46. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TKKI 7.1.2)

év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma		
	önkormányzati fenntartású intézményben	egyházi fenntartású intézményben	civil fenntartású intézményben
2008	0	0	0
2009	0	0	0
2010	0	0	0
2011	0	0	0
2012	0	0	0
2013	0	0	0

Komló városa rendkívül kevés olyan szolgáltatással rendelkezik az oktatás kivételével, ahol speciálisan a fogyatékos személyek részére biztosít szolgáltatásokat. A szakosított szociális szolgáltatások igénybevételére a megyeszékhelyen nyílik lehetőség.

f) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Az önkormányzat a köznevelés területén kiemelt figyelmet fordított a fogyatékkal élők gyermekek neveléshez, oktatáshoz történő hozzáféréseinek biztosítása érdekében. A felújításra került intézmények esetében sor került számos közintézmény akadálymentesítésére, köztük néhány komplex akadálymentesítésére.

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Fizikai környezetben található akadályok megszüntetése, információs és kommunikációs akadályok megszüntetése, lakókörnyezet akadálymentesítését szolgáló program.

A fogyatékkal élők munka-erőpiaci helyzetének javítása	Foglalkoztatási programok
Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Segíteni, hogy a fogyatékkal élők is minél nagyobb számban részt vegyenek az egészségügyi szűrővizsgálatokon

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

- a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A városban a civil szervezetek aktív tevékenységet folytatnak. A helyi lakosság nagy számban vesz részt a civil szervezetek programjain. Az Önkormányzat pályázati úton támogatja a szervezeteket, azok rendezvényeit.

Jelentős civil szervezetek a Komlón:

Komlói Nagycsaládosok Egyesülete, Komlói Honismereti és Városszépítő Egyesület, Komlóért Egyesület, Nyugdíjas Egyesület, Komlói Pöndöly Néptánc és Hagyományőrző Egyesület, Magyar Vöröskereszt Komlói Szervezete, Új Nap Klub, Diabetes Klub, Komlói Polgárőr Egyesület, Mozgáskorlátozottak Egyesülete, Tájak-Korok-Múzeumok Egyesület, DÖKE, Horgász Egyesület.

Az önkormányzati döntések előkészítésébe bevonjuk a szervezeteket. A civil szervezetek függetlenségét elismerjük és tiszteletben tartjuk. Partneri viszonyt alakítottunk ki velük. Rendszeresen jön össze a Civil Fórum, melynek működését Önkormányzatunk segíti és támogatja.

A Komlói Polgárőr Egyesület a bűnmegelőzésben, a Nagycsaládosok Egyesülete a nagycsaládosok mindennapi életében, a Nyugdíjas Egyesület az idősebb korosztálynak, a Mozgáskorlátozottak Egyesülete a fogyatékkal élőknek nyújtanak segítséget. Tevékenységükkel beintegrálják a különböző célcsoportokat a hétköznapi életbe, segítik mindennapjaikban.

- b) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Komló város önkormányzat a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulás keretein belül az alábbi területen működik együtt a társulás 18 önkormányzatával:

- **gazdasági és területfejlesztési feladatok**
- tanácsadás, rendezési tervek koordinálása, pályázatfigyelés
- szakmai oktatás, pályázat készítése,
- város- és községgazdálkodási szolgáltatás,
- kiegészítő alapellátási szolgáltatások (központi orvosi ügyelet),
- családsegítés, gyermekjóléti alapellátás,
- szociális alapellátás:
 - idősek nappali ellátása,
 - házi segítségnyújtás,
 - jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
 - étkeztetés,
 - szociális szakellátás,

- családok átmeneti otthona,
- hajléktalanok átmeneti szállása,
- belső ellenőrzés,
- informatikai szolgáltatás,
- tűz- és munkavédelem,
- közművelődési feladatok - Közkincs kerek-asztal,
- sport- és ifjúsági feladatok,
- gyermekek napközbeni ellátása (bölcsőde).

Önkormányzatunk Együttműködési Megállapodás kötött a helyi Nemzetiségi Önkormányzatokkal: Cigány, Német, Horvát, Ukrán⁹⁷ valamint Görög⁹⁸.

Az önkormányzat a városban működő egyházakkal jó kapcsolatot ápol és együttműködik.

A városban a civil szerveződések a Civil Fórum fogja össze, mely segíti, koordinálja a civil szervezetek munkáját, mely fórum működéséhez az önkormányzat jelentős segítséget nyújt.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Az önkormányzat tagja a Komlói Kistérség Többcélú Önkormányzati Társulásnak, melynek célja az önkormányzatok kötelezően ellátandó feladatainak hatékonyabb, szakmailag magasabb színvonalon történő ellátása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Önkormányzatunk Együttműködési Megállapodás kötött a helyi Nemzetiségi Önkormányzatokkal: Cigány, Német, Horvát, Ukrán valamint Görög. A megállapodás keretében az önkormányzat pénzügyi eszközökkel biztosítja a nemzetiségi önkormányzatok működési feltételeit, a nemzetiségek számára a városban elérhető közszolgáltatásokhoz történő egyenlő esélyű hozzáférést.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége lefedi a hátrányos helyzetű gyermekek oktatásának, tehetségfejlesztésének, rehabilitációjának támogatásától kezdve az időkorúak kulturálódásáig, a hagyományőrzésen át a lakosság egészségi állapotának fejlesztéséig az alapvető közszolgáltatások (oktatás, egészségügy, szociális szolgáltatások, kultúra, művelődés, közrend, közbiztonság) ágazataiban lehetséges esélyegyenlőséget támogató szolgáltatások körét.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A helyi for-profit szféra esélyegyenlőségi feladatok ellátásában részt vesz, azonban ezen tevékenységekről pontos adatgyűjtés nem áll rendelkezésre.

⁹⁷ 2014. október 12. napjával megszűnt.

⁹⁸ 2014. október 12. napjával megszűnt.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A helyzetelemzés véleményezésébe bekapcsolódott a Szociális Kerekasztal, a szociális intézmények, a köznevelési intézmények, a Munkaügyi Központ, az Ifjúsági Kerekasztal, a cigány nemzetiségi önkormányzat.

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Módszere az online kapcsolattartás az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd program tervezet véleményezésére koncentrált. A tervezet az Önkormányzat teljes körűen akadálymentesített honlapján, www.komlo.hu közzétételre kerül, így a komlóiak is véleményt mondhattak. A honlapon az elfogadott dokumentum hozzáférhető lesz, amely alapján az esélyegyenlőség folyamatokat, intézkedéseket megismerik és így biztosított lesz a megvalósítás folyamatos ellenőrzése.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

Az intézkedési terv a megjelölt hátrányos helyzetű csoportokra irányul, akik számára a sikeres élet és társadalmi integráció esélye a hátrányaikat kompenzáló esélyegyenlőségi intézkedésekkel valósul meg. Az intézkedési terv olyan beavatkozásokat fogalmaz meg, amelyek a helyzetértékelésben felvetett problémákra nyújtanak megoldást.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, számuk nem csökken.	Helyi foglalkoztatás elősegítése
	A hátrányos helyzetek generációkon keresztül átöröklődése.	Szociális, gyermekjóléti és képzési szolgáltatások bővítése
	A mélyszegénységben élő népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráció, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	Komplex programok indítása
	A mélyszegénységben élők egészségügyi állapota elmarad az országos átlagtól.	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása
	Digitális írástudás hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedést.	Informatikai képzések szervezése
	A szegregált lakóköznyezetben lévő, vagy szegregációval veszélyeztetett területen lévő lakások leromlott állapotúak.	A szegregált környezetben lakhatásra alkalmatlanná vált lakóépületek felszámolása, leromlott állapotú ingatlanok felújítása.
Gyermekek	A család működését zavaró és akadályozó okok közül a családok anyagi, család széteséséből, a nevelés, gondozás, törődés, szeretet hiányából adódó veszélyeztetettség megemelkedett.	Programok szervezése, szakemberek képzése

	A köznevelési rendszer átalakításával önkormányzat fenntartó státuszból működtetői státuszba került.	Új rendszer kiépítése
	A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számának emelkedése	Hátránykompenzáló programok szervezése
Idősek	Magas az egyedül élők aránya.	Közösségi programok szervezése
	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák - mellett pszichés problémák leggyakrabban előforduló betegségek.	Szűrővizsgálatok szervezése
	Gyakran válnak áldozattá.	Megelőzés
	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	Generációs programok szervezése.
Nők	A tartós munkanélküliség aránya a nők esetében magasabb.	Képzési programok bővítése
	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.
	A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése
Fogyatékkal élők	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Akadálymentesítés
	A fogyatékkal élők munka-erőpiaci helyzetének javítása	Foglalkoztatási programok
	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel elősegítése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Helyi foglalkoztatás elősegítése	Önkormányzat , Munkaügyi Központ, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Szociális, gyermekjóléti és képzési szolgáltatások bővítése	Önkormányzat , köznevelési és közművelődési intézmények, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Komplex programok indítása	Önkormányzat , Munkaügyi Központ, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása	Önkormányzat , egészségügyi szolgáltatók, Védőnők, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
	Informatikai képzések szervezése	Önkormányzat , Munkaügyi Központ,
	A szegregált környezetben lakhatásra alkalmatlanná vált lakóépületek felszámolása, leromlott állapotú ingatlanok felújítása.	Önkormányzat , Cigány Nemzetiségi Önkormányzat
Gyermekek	Új rendszer kiépítése	Önkormányzat, jelzőrendszer tagjai, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Programok szervezése, szakemberek képzése	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat , Önkormányzat, köznevelési intézmények
	Hátránykompenzáló programok szervezése	Önkormányzat, köznevelési intézmények, Cigány Nemzetiségi Önkormányzat, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
Idősek	Közösségi programok szervezése	Idősekkel foglalkozó civil szervezetek, közművelődési intézmények, Szociális Szolgáltató Központ, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Önkormányzat
	Szűrővizsgálatok szervezése	Önkormányzat, egészségügyi szolgáltatók , Szociális Szolgáltató Központ
	Megelőzés	Idősekkel foglalkozó civil szervezet, rendőrség, polgárőrség, Szociális Szolgáltató Központ
	Generációs programok szervezése.	köznevelési intézmények, Szociális Szolgáltató Központ
Nők	Képzési programok bővítése	Önkormányzat, Munkaügyi Központ , Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások során célzott támogatások körének kialakítása.	Önkormányzat , Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat

	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése	Önkormányzat , vállalkozások, intézmények
Fogyatékkal élők	Akadálymentesítés	Önkormányzat
	Foglalkoztatási programok	Önkormányzat , Munkaügyi Központ
	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel elősegítése	Önkormányzat , egészségügyi szolgáltatók, fogyatékosokkal foglalkozó civil szervezetek

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák felzárkózási esélyei, életminőségük és életük önálló irányításának lehetősége javul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkóztatási, munkaerő-piaci esélyeik javuljanak.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges szellemi és testi fejlődésének biztosítását, szociális biztonságát.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek életminőségének javítására.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők társadalmi helyzetének javítását.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők életminőségének javítására.

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége										
1	Szegregált lakókörnyezetben lakhatásra alkalmatlanná vált lakóépületek felszámolása, leromlott állapotú ingatlanok felújítása	A szegregált lakókörnyezetben lévő, vagy a szegregációval veszélyeztetett területen lévő lakások leromlott állapotúak	A szegregátumban élők számának csökkentése	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A szegregátumban élők életkörülményeinek javítása, a szegregátumban lévő ingatlanok számának csökkentése és a leromlott állapotú ingatlanok felújítása	Önkormányzat	2018.05.28.	A szegregátumban lévő lakások számának csökkentése 25 db-bal	Az intézkedés megvalósításához pályázati forrás szükséges.(DDOP, TIOP)	Önkormányzati forrás
2	Helyi foglalkoztatás elősegítése	A szegénység oka és következménye a tartós munkanélküliség, melynek csökkentése szükséges	A mélyszegénységben élő, tartós munkanélküliek számának csökkentése	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A mélyszegénységben élő tartós munkanélküliek képzésének elősegítése, mely lehetőséget biztosít arra, hogy jobb esélyekkel helyezkedjen el a munkaerő-piacon. A mélyszegénységben élő, tartós munkanélküliek foglalkoztatásának elősegítése. A közfoglalkoztatás fejlesztése, hatékonyságának javítása.	Komló Város Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2016.12.31.	A mélyszegénységben élő tartós munkanélküliek képzésbe bevontak száma. A mélyszegénységben élő tartós munkanélküliek közül munkaerő-paíra kerülők száma.	Jelenleg a TÁMOP-5.3.6 projekt keretében rendelkezésre álló képzési források, majd 2014-2020 EU támogatási ciklusban további források bevonása szükséges további munkahelyteremtési források bevonása mellett	A fenntarthatóság a rendelkezésre álló erőforrások függvényében alakul.
3	Szociális, gyermekjóléti és képzési szolgáltatások bővítése	A hátrányos helyzetű generációkon keresztül öröklődnek.	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások bővítése, felzárkóztatási,	Integrált Városfejlesztési Stratégia, Komlói Kistérségi Szociális Szolgáltatástervezés	A szociális, a gyermekjóléti feladatellátásban résztvevők az önkormányzattal	Komló Város Önkormányzat, köznevelési és közművelődési intézmények,	2016.12.31.	szociális, gyermekjóléti, képzési szolgáltatások száma	Szociális, gyermekjóléti és képzési területen dolgozó szakemberek,	A gyermekjóléti, szociális, képzést végző szolgáltatókkal történő hatékony

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
			fejlesztési programok szervezése, mely elősegítheti a szegregáció oldását.	i Konceptiója	együttműködve felméri a szolgáltatások bővítésének lehetőségét. Képzést nyújtó szolgáltatók az önkormányzattal együttműködve a célcsoport igényeihez igazodó képzések szervezését biztosítják.	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat			valamint a szolgáltatások nyújtására alkalmas helyszín. Az intézkedés pénzügyi fedezete elsősorban TÁMOP pályázati források.	együttműködés kialakítása, pályázati források.
4	Mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása	A mélyszegénységben élők egészségügyi állapota elmarad az országos átlagtól	A mélyszegénységben élők általános egészségi állapotának javítása	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Az egészségügyi szűrések népszerűsítése. Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, annak tudatosítása, hogy a szűrővizsgálatokon való mind nagyobb számú megjelenés az egészségesebb életet, a várható élettartam megnövekedését eredményezheti.	Önkormányzat, egészségügyi szervezetek	2016.12.31.	A mélyszegénységben élők közül szűrésen részt vettek száma	Az egészségügyi intézmények biztosítják a humán erőforrást és a helyszínt, pénzügyi forrásként pályázati források bevonása szükséges.	pályázati források felkutatásával biztosítható az intézkedés fenntarthatósága.
5	Informatikai képzések szervezése	Digitális írástudatlanság hiánya akadályozza a munkanélküliek munkaerő-piacon történő elhelyezkedését	A mélyszegénységben élők informatikai ismereteinek bővítése.	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A mélyszegénységben élők számára informatikai képzések szervezése, melynek eredményeképpen javulnak a munkaerő-piacon való elhelyezkedési esélyeik.	Önkormányzat	2016.12.31.	Informatikai ismeretekkel rendelkezők száma	Informatikai képzést folytató intézmények, szervezetek, köznevelési intézmények biztosítják a humán erőforrást, a pénzügyi források elsősorban	Források rendelkezésre állása esetén az intézkedés fenntarthatósága biztosított.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
									pályázati forrásokból biztosíthatóak.	
6	Komplex programok indítása	A mélyszegénységben élő népesség hátrányos helyzete több, egymással szorosan összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több problématerületre az oktatás, foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területre egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre.	A mélyszegénységben élők iskolázottsági, foglalkoztatási, szociális és egészségügyi helyzetének javítása.	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A mélyszegénységben élők helyzetének javítása érdekében, olyan program biztosítása, mely komplex módon kezeli a célcsoport társadalmi, gazdasági problémáit. A TÁMOP-5.3.6 projekt keretében ezen intézkedés megkezdődött.	Komló Város Önkormányzat	2017.12.31.	Mélyszegénységben élők képzésének száma, foglalkoztatottságuk száma, egészségügyi szűrőprogramok, közösségfejlesztő programok.	A TÁMOP-5.3.6 keretében biztosított az intézkedés finanszírozása ezt követően további pályázatok szükségessége az intézkedés folytatásához.	A fenntarthatóság biztosítása pályázati források rendelkezésre állása esetén biztosított.

2016 évi felülvizsgálat eredménye:

2. számú intézkedés (helyi foglalkoztatás elősegítése): megvalósításának határideje lejárt. A közfoglalkoztatásban résztvevő személyek száma évről évre nőtt. A mélyszegénységben élő tartós munkanélküliek száma is csökkent, mert el tudtak helyezkedni a munkaerő piacon. 2016 július 1. napjával a megyében egyedül Komló városában indult "közfoglalkoztatási pilot mintaprogram" 25 fő részvételével. A program célja, hogy széles körben vonja be a mentális, szociális vagy egészségügyi problémával küzdő álláskeresőket a közfoglalkoztatásba. Ennek ellenére további intézkedésekre van szükség a pozitív eredmény elérése érdekében. Az intézkedés részben valósult meg, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.

3. számú intézkedés (szociális, gyermekjóléti és képzési szolgáltatások bővítése): megvalósításának határideje lejárt. A TÁMOP 5.4.9 pályázat keretében Komló Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársai közül 10 fő szerzett mediátor képesítést, amely nagyban hozzájárul a célcsoportnál felmerülő vitás kérdések megoldásához, és alkalmazzák a napi munkájuk során, illetve a kapcsolattartási ügyekben. Ezen pályázat keretében volt lehetőség szervezetfejlesztésre, ami hozzájárult a Kistérség két szociális intézmény (Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat, Szociális Szolgáltató Központ) együttműködésének erősítéséhez, fejlesztéséhez. A munkatársak nagy része Nemzeti Pályaorientációs Portál felhasználó, és tanácsadó képesítést szerzett, mellyel elő tudják segíteni a fiatalok sikeres pályaválasztását. Jelenleg egy kolléga vesz részt családterapeuta képzésben. Ezekon túl rendszeresen részt veszünk az NCSSZI által hirdetett szociális, gyermekvédelmi továbbképzéseken. Az intézkedés részben valósult meg, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.

4. számú intézkedés (mélyszegénységben élők egészségi állapotának javítása): megvalósításának határideje lejárt. 2013-ban egészségfejlesztési iroda nyílt Komlón. Célkitűzésük, hogy Komló és a kistérség lakosságának egészségi állapota javuljon. A szolgáltatásaik, a szűrővizsgálatok, a gyógytornán való részvétel, illetve az étrendi és életmódi tanácsadás. A szolgáltatások teljesen ingyenesen igénybe vehetők, és nem beutaló kötelesek. Az intézkedés részben valósult meg, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.

5. számú intézkedés (informatikai képzések szervezése): megvalósításának határideje lejárt. Pályázati forrásból a TÁMOP 5.3.6 program keretében 2013-ban a Dankó Pista Községi Házban Komlón informatikai képzés került lebonyolításra. A képzésbe Komló területén szegregátumban élők kerültek bevonásra. Az intézkedés részben valósult meg, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
II. A gyermekek esélyegyenlősége										
1	Programok szervezése, szakemberek képzése	Szabadidős programok szervezése, biztonságos, kulturált színterek működtetése. A hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.	A célcsoport számára olyan szabadidős programok szervezése, amelynek következtében a deviáns magatartások száma csökken, illetve hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.	Közüktatási Esélyegyenlőségi Terv	A célcsoport számára olyan szabadidős programok szervezése, amelynek következtében a deviáns magatartások száma csökken, illetve hátrányos helyzetű gyermekekkel és családjukkal foglalkozó szakemberek továbbképzése a hátrányos helyzetű gyermekek nevelését, személyiségfejlesztését, illetve a szülők eredményes bevonását segítő ismeretek elsajátítása és a kompetenciák fejlesztése érdekében.	Önkormányzat, Családsegítő és gyermekjóléti Szolgálat, köznevelési intézmények	2017.12.31.	Szabadidő hasznos eltöltésére szolgáló programok száma, a szakképzett szakemberek	A személyi feltételek az intézményi rendszerben adottak, melyhez a civil szféra is csatlakozik. A források biztosításához pályázati források szükségesek	A személyi feltételek folyamatosan biztosíthatóak, azonban a forráshiány kockázatot jelent.
2	Új rendszer kiépítése	A köznevelési rendszer átalakításával az önkormányzat fenntartói státuszba került	Az új fenntartói, intézményi struktúrában kialakításra kerül egy hatékony rendszer.		2013. január 1 napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, programokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint fenntartó biztosított.	Önkormányzat köznevelési intézmények, Klebelsberg Intézményfenntartó Központ	2016.12.31.			
3	Hátránykompenzáló programok	A halmozottan hátrányos helyzetű	A halmozottan hátrányos helyzetű	Közüktatási Esélyegyenlőségi	Elsősorban a köznevelési	Önkormányzat, Családsegítő és	2016.12.31.	A halmozottan hátrányos	A humán erőforrás rendelkezésre áll, a	A humán erőforrás

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
	szervezése	gyermekek száma emelkedik	gyermekek hátránykompenzációja a programok biztosításával	Intézkedési Terv	intézményekkel együttműködve, olyan programok szervezése, olyan programok fejlesztése (IPR), amelyek a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esélyeit (pl. továbbtanulás) javítják.	gyermekjóléti Szolgálat, köznevelési intézmények		helyzetű gyermekek lemorzsolódásának csökkenése	pénzügyi források biztosítása állami forrásból és pályázatokból biztosítható.	rendelkezésre áll, azonban állami és pályázati források hiánya veszélyt jelent az intézkedés fenntarthatóságára.

2016 évi felülvizsgálat eredménye:

2. számú intézkedés (új rendszer kiépítése): megvalósításának határideje lejárt. A köznevelési rendszer átalakításával az önkormányzat működtetői feladatai átkerülnek a Pécsi Tankerületi Központ. 2017. január 1 napjától a köznevelési rendszer átalakításából adódóan újra kell gondolni azokat a feladatokat, támogatási rendszert, amelyet az Önkormányzat, mint működtető biztosított. Az intézkedés felelőse: önkormányzat, köznevelési intézmények, Pécsi Tankerületi Központ. Az intézkedés részben valósult meg, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.

3. számú intézkedés (Hátránykompenzáló programok szervezése): megvalósításának határideje lejárt. A Térségi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat a köznevelési intézmények közreműködésével végzi a jelzőrendszer hatékonyságának fejlesztését, leginkább jelzőrendszeri tanácskozás, illetve iskolai-óvodai koordináció keretében. A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat rendelkezik devianciaprevenciós munkacsoporttal, amely minden évben iskolai foglalkozásokkal próbálja segíteni a hátrányos helyzetű deviáns viselkedésű gyermekeket. Ennek érdekében ifjúsági klubot is működtet, ez által hozzájárul a szabadidő hasznos eltöltéséhez. Évente szervezik a hagyománnyá vált nyári egyhetes focikupát, illetve az Őszi Sétáló KI Mit Tud vetélkedőt, amelyek 100-150 diákot ér el alkalmanként, programonként. A Biztos Kezdet klubjuk minden hétköznap várja a kisgyermeket és szüleit a szocializációs hátrányok korai kezelése érdekében. Tovább kell az ilyen jellegű programok számát növelni, az intézkedés részben valósult meg, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.

III. A nők esélyegyenlősége

1	Képzési programok bővítése	A célcsoportra irányuló, a munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések hiányoznak	A munkaerő-piaci igényekhez igazodó képzések szervezése	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A célcsoport számára szervezett képzések biztosítása és a munkaerő-piaci elhelyezkedésüket segítő kompetenciafejlesztő képzések szervezése	Önkormányzat, Munkaügyi Központ, képző intézmények	2015.12.31.	Képzések száma, célcsoport munkaerő-piaci esélyeinek javulása	Pályázatok	Rugalmas képzési struktúra kialakítása, pályázati források biztosíthatják az intézkedés fenntarthatóságát
2	Szociális, gyermekjóléti szolgáltatások ellátások során célzott támogatások körének kialakítása	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kockázata magas.	A gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket nevelő család esetében a szegénység kialakulásának megelőzése	Komlói Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	A szociális, gyermekjóléti szolgáltatások, ellátások tekintetében olyan rendszer kialakítása, mely segít megelőzni a gyermekét egyedül nevelő, vagy több gyermeket	Önkormányzat, szociális és gyermekjóléti intézmények	2015.12.31.	Elszegényedés csökkenése	A humán erőforrás rendelkezésre áll, állami és pályázati pénzügyi források	Pályázati és állami támogatás hiányában az intézkedés fenntarthatósága veszélybe kerülhet.

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					nevelő család esetében a szegénység kialakulását					
3	Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése	A GYES-ről való visszatérés a munkaerő piacra mérsékli a szegénység kialakulásának kockázatát.	A GYES-ről visszatérő nők munkapiaci-visszatérésének megkönnyítése, rugalmas, családbarát foglalkoztatási formák kialakítása	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A munkaidő beosztásnak megfelelő intézményi háttér kialakítása, rugalmas munkahelyek kialakítása, kisgyermekes nők foglalkoztatásának segítése	Önkormányzat, Munkaügyi Központ, vállalkozások, intézmények	2016.12.31.	Nők foglalkoztatottsági mutatóinak javítása, atipikus foglalkoztatásban résztvevők száma	foglalkoztatást támogató pályázatok, atipikus foglalkoztatást vállaló munkavállalók	Az atipikus foglalkoztatás biztosításához szükséges anyagi források rendelkezésre állása
A 2015. évi felülvizsgálat eredménye: <u>Az 1. számú intézkedés</u> megvalósításának határideje lejárt. A TÁMOP-5.3.6-11/1-2012-0005 számú pályázat keretében Élelmiszer és vegyi áru eladó képzés folyt 12 női hallgató részvételével 2013 nyarán. 10 fő végezte el eredményesen a tanfolyamot. DDOP – 4.1.2.-B-13. 2014-003 sz., „Lakhatási integráció Komlón” elnevezésű pályázat keretein belül az integrálandó családoknak háztartási praktikák témakörében foglalkozásokat tartottunk. Ez a foglalkozás-sorozat kizárólag gyakorlatban, ténylegesen elvégzett munka volt, melyeket a családgondozó klienssel együtt – előzetes megbeszélés, egyeztetés után – valósított meg a szolgálat klubhelyiségében, majd a gondozott családok lakásaiban. A tudnivalókat, hasznos információkat a feladatok együttes elvégzése alatt kialakult párbeszédben, példákkal, tapasztalatokkal alátámasztva, kölcsönös érdeklődés tekintetében adta át a foglalkozást vezető. A TÁMOP-5.3.1.B-2-12/2-2014-0153 projekt keretében a Komló Térségi Integrált Szociális Szolgáltató Központ 2 fő roma származású szociális gondozó és ápoló végzettségű nőt alkalmaz szociális gondozói munkakörben. Komlón vesznek részt az idősek emberek gondozásában. a foglalkoztatásukat 10 hónapig a pályázat finanszírozta, 3 hónap továbbfoglalkoztatási kötelezettség van, de terveink szerint ennek lejártá után is alkalmazzuk a gondozókat. Személyes ész szakmai fejlődésüket a program keretében 6 szupervíziós alkalom támogatta, és a fogadó intézménynél mindkét alkalmazott napi működését, szakmai előrehaladását 2 fő mentor támogatta. Várhatóan a közeljövőben is indulnak a célcsoportot érintő pályázatok, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége. <u>A 2. számú intézkedés</u> megvalósításának határideje lejárt. 2013. évben 1036 család részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Ebből 637 egyedülálló szülő és 150 család nevel 3 vagy több gyereket. 2014 évben 881 család részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, ebből 583 egyedülálló szülő és 119 család nevel 3 vagy több gyereket. Az igénylők száma csökkenő tendenciát mutat, de még mindig igen magas, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége. 2016 évi felülvizsgálat eredménye: <u>3. számú intézkedés (Gyermekek napközbeni ellátását biztosító intézmények működtetése. Rugalmas foglalkoztatás, részmunkaidős foglalkoztatás elősegítése):</u> megvalósításának határideje lejárt. A GYES-ről visszatérő nők munkapiaci-visszatérésének megkönnyítése érdekében egyre több munkáltató biztosítja a rugalmas, családbarát foglalkoztatási formák igénybevételét. Ennek ellenére ezek a foglalkoztatási formák még nem terjedtek el, nem elérhetők minden visszatérő munkavállaló számára, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.										
IV. Az idősek esélyegyenlősége										
1	Közösségi programok szervezése	Magas az idősek egyedül élők aránya	Az idősek aktivitásának és függetlenségének megőrzése.	Kistérségi Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Az aktivitást és a függetlenséget megőrző programok, szolgáltatások szervezése. Képzések igény szerinti	Önkormányzat, szociális intézmények	2016.12.31.	A célcsoport aktivitásának és függetlenségének megőrzését segítő programok száma.	Az intézkedés megvalósításához szükséges humán erőforrások rendelkezésre állnak, a pénzügyi	A humán erőforrás biztosítható, azonban forráshiány miatt az intézkedés

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					bővítése.				eszközök pályázati forrásból biztosíthatóak.	fenntarthatósága veszélybe kerülhet.
2	Szűrővizsgálatok szervezése	A morbiditási statisztikák rangsorában - a daganatok, keringési zavarok, szív- és érrendszeri megbetegedések, ízületi problémák mellett - a pszichés problémák a leggyakrabban előforduló betegségek.	A célcsoport általános egészségi állapotának javítása.	Komlói Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások bővítése. Szűrővizsgálatok biztosítása. Prevenációs szemlélet erősítése, az egészségtudatos magatartás fejlesztése	Önkormányzat, szociális intézmények és egészségügyi szolgáltatók	2017.12.31.	Rendszeres mozgást biztosító szolgáltatások száma, szűrővizsgálatok száma	A humán erőforrás biztosított, az intézkedés pénzügyi forrását állami, pályázati források biztosíthatják.	A humán erőforrás rendelkezésre biztosítható, azonban pályázati, állami források hiánya veszélyeztetheti az intézkedés fenntarthatóságát.
3	Megelőzés	Az idősek gyakran válnak áldozattá	Idősek személyes környezetének, otthonának védelmét szolgáló intézkedések bővítése.	Komlói Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptiója, Bűnmegelőzési Konceptió	Tájékoztatás, idősek számára felvilágosító előadások szervezése.	Önkormányzat, rendőrség, polgárőrség	2016.12.31.	A célcsoport életminőségének javulása	A humán erőforrás rendelkezésre áll, a pénzügyi források pályázati forrásból biztosíthatóak.	A humán erőforrás fenntarthatósága biztosítható, a pályázati források hiánya veszélyeztetheti az intézkedés fenntarthatóságát.
4	Nemzedékek közötti kapcsolat erősítése	Nemzedékek közötti kapcsolat nehézsége.	A nemzedékek közötti kapcsolat erősítése	Komlói Kistérség Szociális Szolgáltatástervezési Konceptió	Programok, előadások szervezése, melyben a nemzedékek (gyermekek, fiatalok, idősek) együtt vesznek részt, megismerhetik egymás problémáit, szükségleteit.	Önkormányzat, szociális intézmények, köznevelési intézmények	2015.12.31.	Nemzedékek közötti kapcsolat erősödése, megismerés, elfogadás	A humán erőforrás rendelkezésre áll és a rendezvények pénzügyi forrásai is önerőből biztosíthatóak.	A célcsoport motiváltságának fenntartása mellett az intézkedés fenntarthatósága biztosított.

A 2015. évi felülvizsgálat eredménye:

A 4. számú intézkedés megvalósításának határideje lejárt. A generációk közötti kapcsolat erősítése folyamatos a Szociális Szolgáltató Központ által működtetett nappali ellátási formáknál, évente több közös programot szerveznek az idősebb és a fiatalabb generációk részvételével. A köznevelésről szóló 2012. évi CX. törvény értelmében 2016. január 1. után csak olyan tanuló bocsájtható érettségi vizsgára, aki teljesítette jogszabályban előírt 50

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
óra közösségi szolgálatot. A Szociális Szolgáltató Központ fogadná ezeket a gyereket, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.										
A 2016. évi felülvizsgálat eredménye: 1. számú intézkedés (Közösségi programok szervezése): megvalósításának határideje lejárt. A Komló Térségi Integrált Szociális Szolgáltató Központ által működtetett idők klubjában az elmúlt években növeltük azoknak a közösségi programoknak a számát, melyek hozzájárulnak az idők aktivitásának, függetlenségének minél tovább történő megőrzéséhez. Intézményünk több nyílt- rendezvény szervezését is vállalta, ahol nemcsak tagjaink, hanem a lakókörnyezet idős tagjai is részt vehettek. Tovább kell az ilyen jellegű programok számát növelni, az intézkedés részben valósult meg, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége. 3. számú intézkedés (Megelőzés): megvalósításának határideje lejárt. Komló Város Önkormányzata pályázatot nyújtott be a „Közbiztonság növelését szolgáló fejlesztések megvalósítása” elnevezésű pályázati kiírásra. A pályázaton 9,9 millió Ft vissza nem térítendő támogatást nyert önkormányzatunk. A projekt céljának megfelelően Komló belvárosában, ezen belül a forgalmasabb csomópontokban, központi helyeken 9 térkamera elhelyezésére és működtetésére került sor 2014 évben. 2015 évben további kamerák elhelyezésére és működtetésére került sor a város két területén, így jelenleg 20 kamera működik Komlón. A fentiek nagymértékben hozzájárulnak a bűnmegelőzés hatékonyságának növeléséhez, valamint a bűnelkövetések felderítéséhez. Az intézkedés részben valósult meg, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.										
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége										
1	Akadálymentesítés	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, az akadálymentes környezet aránya nem 100 %-os.	Közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való akadálymentes hozzáférés biztosítása	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A közszolgálati, kulturális, oktatási, sportlétesítmények teljes körű akadálymentesítések megvalósítása	Önkormányzat, intézmények	2018.12.31.	akadálymentes létesítmények száma	pályázati források, rehabilitációs szakember	Pályázati források bevonás nélkül az intézkedés fenntarthatósága kockázatos
2	Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel elősegítése	Az egészségügyi prevenciók szolgáltatásokat, a szűrővizsgálatokat a mozgásukban erősen korlátozott személyek kevésbé veszik igénybe. Szükséges a támogatásuk a szűrőprogramokra történő eljutásuk (eljuttatásuk) terén.	A fogyatékkal élők szűrőprogramokra történő eljutásuk segítése.	Integrált Városfejlesztési Stratégia	Olyan rendszer (infrastrukturális, humán), mely segítséget nyújt a mozgásukban erősen akadályozott személyeknek egészségügyi prevenciók szolgáltatásokon, szűrővizsgálatokon való részvételét	Önkormányzat egészségügyi szolgáltatók, fogyatékosokkal foglalkozó civil szervezetek	2016.12.31.	Egészségügyi vizsgálaton, prevenciók programokon részt vevő fogyatékos személyek száma	Humán erőforrás, infrastruktúra, pályázati források	Pályázati források hiányában az intézkedés fenntarthatósága kockázatos
3	Foglalkoztatási programok	A fogyatékkal élők munka-erőpiaci helyzetének javítása	A célcsoport foglalkoztatási lehetőségeinek bővülése, önálló életvitelük kialakítása	Integrált Városfejlesztési Stratégia	A fogyatékkal élők számára a foglalkoztatási lehetőségek felkutatása, foglalkoztatásuk	Önkormányzat, Munkaügyi Központ	2016.12.31.	Fogyatékkal élők foglalkoztatásának növelése	Fogyatékosok foglalkoztatását segítő pénzügyi források, a fogyatékosok foglalkoztatását	Pályázati források, állami támogatások nélkül az intézkedés fenntarthatósága

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
Intézkedés sorszáma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításán ak határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága
					bővítése				vállaló intézményi és vállalkozói szféra	kockázatos
2016 évi felülvizsgálat eredménye: 2. számú intézkedés (Egészségügyi szűrővizsgálatokon való részvétel elősegítése): megvalósításának határideje lejárt. 2013-ban egészségfejlesztési iroda nyílt Komlón. Célkitűzésük, hogy Komló és a kistérség lakosságának egészségi állapota javuljon. A szolgáltatásaik, a szűrővizsgálatok, a gyógytornán való részvétel, illetve az étrendi és életmódi tanácsadás. A szolgáltatások teljesen ingyenesen igénybe vehetők, és nem beutaló kötelesek. Az intézkedés részben valósult meg, erre való tekintettel a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége. 3. számú intézkedés (Foglalkoztatási programok): megvalósításának határideje lejárt. A fogyatékkal élők két legnagyobb foglalkoztatója Komlón a Főkefe Nonprofit Kft és a Habilitas Nonprofit Közhasznú Kft. Mind a két foglalkoztatónál nőtt a fogyatékkal élő munkavállalók száma, és várhatóan a jövőben is egyre több lesz a fogyatékkal élők alkalmazásának lehetősége, ezért a megvalósítás határideje a HEP időtartamának vége.										

3. Megvalósítás

A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Laho Andrea felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelősével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. A Komló város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Komló város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 129/2013. (VIII.29.) számú határozatával elfogadta.

III. Ezt követően Komló Város Önkormányzat Szociális és Egészségügyi Bizottsága átruházott hatáskörben a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 1/2016. (II.17.) számú SZB határozatával elfogadta a módosított programot.

IV. Ezt követően Komló Város Önkormányzat Szociális és Egészségügyi Bizottsága átruházott hatáskörben a Helyi Esélyegyenlőségi Program felülvizsgálatát (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 1/2017. (II.1.) számú SZB határozatával elfogadta a módosított programot.

Komló, 2017. február 1.

Polics József
polgármester

